

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1855.

ΤΟΜΟΣ ΣΤ'.

ΦΥΛΛ. 136.

ΘΑΝΟΣ ΒΛΕΚΑΣ

—ο—

(Ίδε πολλά. ΡΑΔ' καὶ ΡΑΕ'.)

Z.

Ὁ Τάσος διωκόμενος.

Μετὰ τὸ ἀνδραγάθημά του ὁ Τάσος παρετήρησεν ὅτι πῦξεν ἢ κατ' αὐτοῦ καταδιώξεις καὶ σχεδὸν ὅλαι αἱ διαβάσεις κατεῖχοντο ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν, φιλοτιμουμένων νὰ κερδήσουν τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπιχειρηθεῖσαν τιμὴν. Πρὸ πάντων προσεῖχον οὗτοι νὰ μὴ διαρῦνῃ ὁ Τάσος εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ Ὀλύμπου· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν εἶχε τοιοῦτον σκοπὸν, διότι δὲν ἦτο καιρὸς νὰ ἐπιπέσῃ ἐκεῖ, ἐνῶ ἐν Θεσσαλίας ὑπῆρχον τὰ στηρίγματα του. Φυλάσσων ἀκριβῶς τὴν ὑπόθεσιν του, νὰ μὴ πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῶν εἰκοσιτεσσάρων χωρίων, ἀπεφάσισε νὰ διαδῇ διὰ μέσων τῶν Ὀθωμανῶν, ἀκολουθῶν τὰς ὑπωρείας μέχρι

τῆς Ὀσσης, ἐκεῖθεν δὲ στρεφόμενος νὰ ἐπιπέσῃ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ νὰ συνταράξῃ τοὺς καταδιώκοντας διὰ νέου τινος ἐπιφανοῦς ἀνδραγαθήματος. Ὁδηγούμενος λοιπὸν ὑπὸ τοῦ Σκιᾶ, ὅστις ὡς ἐγγῶριος εἶχε πείραν μεγάλην τῶν ἀγνώστων στίβων, διὰ νυκτὸς προέβη μέχρι τοῦ λεγομένου Μαυροβουνίου, τοῦ ὑπερκειμένου εἰς τὴν Βοϊσηίδα λίμνην, λανθάνων ἐπιτηδεύων τοὺς καταδιώκοντας αὐτόν. Ἐπιτυχὼν νὰ ἐξέλθῃ τῆς ζώνης, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐνίνετο ἡ κατ' αὐτοῦ διώξις, ἐνεθαῖρύνθη πάλιν εἰς νέας ἐκχειρίσεις, εὐρίσκων προθυμοτάτους τοὺς ὁπαδούς του. Κατέβη λοιπὸν μέχρι τοῦ Καστρίου, τῶν Λιδυῶν κολωνῶν, καὶ ἐσχεδιάζε νὰ προσβάλῃ τὸν πύργον Χατάρπεῆ τινος, ἐπὶ τῆς ὁχθῆς τῆς λίμνης κείμενον ἐκεῖ, ὅπου ὁ Ἄμυρος ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς αὐτήν. Ἡ θέσις τοῦ πύργου ἦτον ἐξαισία καὶ διὰ τοῦτο ὁ Χατάρπεης, ἐγκαταλείψας τὴν Λαρίσσαν, Πολεμηλοτάταν Ἑορίαν ὤκει παρὰ καλὴν λίμνην Βοϊσίαν λίμνην. Αἱ μὲν ὁχθαὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς λίμνης, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἴστατο ὁ πύργος, ἦσαν κατάφυτοι ὑπὸ καρποφόρων δένδρων παντὸς εἶδους, καὶ πρασιαὶ ἀνθῶν ἐκόσμουσαν κύκλῳ τ' ἀναβρυτήρια τοῦ εὐδρόσου παραδείσου, ὅπισθεν δὲ

τοῦ πύργου ἐξετείνοντο ἀμπελώνες καὶ ἄλλαι δένδροφυτεῖαι. Ἡ φύσις οὐδὲν καθυστέρει, μόνη δὲ ἢ τέχνη, ἢ ἐπιτηδεῖως διακοσμοῦσα, ἦτον ἀτελής.

Ὁ Τάσος ἔλαβεν ὅλας τὰς πληροφορίες παρὰ τοῦ Σκιά, ὅστις πρό τινος καιροῦ εἶχεν ὑπηρετήσει ὡς ἐργάτης ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Χασάμπεη, ἀπεβλήθη δὲ διὰ τὸν αὐθάδη τρόπον του.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ἐφθασεν ἡ συμμορία ἐξω τοῦ πύργου καὶ ἐτέθησαν οἱ σκοποὶ. Ὁ Τάσος, ἔχων παρεσκευασμένην στυππίνην κλίμακα φέρουσαν δύο ἀγκίστρα, ἐνέπηξεν αὐτὰ εἰς τὴν ὑψηλὴν θυρίδα τοῦ πύργου, διότι πρὸς ἀσφάλειαν οἱ Ὀθωμανοὶ μόνον εἰς τὸ ὑπερῶν ἔχουν θυρίδας, ἀκολουθούμενος δὲ ὑπὸ τοῦ Σκιά καὶ πέντε ἄλλων συντρόφων εἰσεπήδησεν εἰς τὸν πύργον· καὶ αὐτὸς μὲν μετὰ τοῦ Σκιά ἐθάδισεν εἰς τὸν παρκαείμενον κοιτῶνα τοῦ Χασάμπεη, οἱ δὲ λοιποὶ κατέβησαν τὴν κλίμακα τοῦ πύργου, διὰ νὰ συλλάβουν τοὺς ἐν αὐτῷ ὑπηρέτας του. Ὁ Χασάμπεης ἐκοιμᾶτο μετὰ τῆς προσφιλεστέρας τῶν συζύγων του καὶ ἐκ τοῦ θορύβου τῶν στροφίγγων τῆς λύρας ἐξεγερθεὶς, ἐξέτεινε τὴν χεῖρα διὰ νὰ δράξῃ τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐκ τοῦ τοίχου ἡρτημένα ὅπλα. Ἀλλ' ὁ Σκιάς καὶ ὁ Τάσος ἐπέπεσαν καὶ ἐκράτησαν ἀμφοτέρας τὰς χεῖράς του. Ἡ γυνὴ ἔντρομος ἐνεκορδυλήθη ἐντὸς τῶν σισυρῶν της, ὁ δὲ Χασάμπεης πηδήσας ἐκ τῆς κλίνης ἐποδοκρότησεν, ἐλπίζων νὰ προστρέξουν οἱ ὑπηρέται του.

— Εἰς μάτην παιδεύσαι, τὸν εἶπεν ὁ Σκιάς. Ἀνοίξε τὸν χαζινὲ χωρὶς πολλὰ τραγούδια.

Ὁ Χασάμπεης ἐτύρετο κατὰ γῆς.

— Ἐκατάλαθα, φοβεῖσαι διὰ τὴν Κυράν. Ἡσύχασε! κλειῖδωσέ καὶ πᾶρε τὸ κλειδί. Ἡμεῖς τὸ χαζινὲ ἔχομεν ἐς τ' ὀμμάτι, ἐπρόσθετε ὁ Σκιάς καὶ μετὰ τοῦ Τάσου μετέφεραν τὸν Χασάμπεην ἐξω τοῦ κοιτῶνος.

Πέντε ὑπηρέται του ἐκοιμῶντο κάτω καὶ δύο ἐξ αὐτῶν ἀντισταθέντες ἐτραυματίσθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐδεσμεύθησαν ὅθεν πᾶσα ἐναντιότης ἦτο ματαία.

— Σὰς δίδω, σὰς δίδω ὅ,τι θέλετε, εἶπεν ὁ Χασάμπεης, ὅταν εἶδε τί ἔπαθον οἱ ὑπηρέται του· μὴ πειράζετε κανένα. Καὶ λαβὼν τὰς κλειδας κατέβη μετὰ τῶν δύο σωματοφυλάκων του εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ πύργου, ὅπου εἶχε καὶ χρήματα καὶ πράγματα πολύτιμα.

— Εὐγε! τώρα εἶσαι σωτὴς Μπέης! ἀνέκραξεν ὁ Σκιάς, αὐτὸς πάντοτε φέρων τὸν λόγον. Ἐκείνος καλὰ νὰ τὰ φυλάξῃς καὶ νὰ τὰ κλωσσᾷς διὰ νὰ χρησιμεύσουν μίαν ἡμέραν· καὶ ἰδοὺ ἡ καλὴ ὥρα.

Ὁ Χασάμπεης ἐγνώρισε τὸν ἐργάτην του, ἀλλ' ἐσιώπα μὴ δώσῃ σημεῖον, ὅτι τὸν γνωρίζει, καὶ κακοποιήσῃ.

— Βλέπεις, ἡμεῖς εἴμεθα διακριτικοί. Τί νὰ κάμωμεν τὰ τόσα καὶ τόσα. Ὅσον φθάνει διὰ τὴν προῖκά μας, νὰ εὐρωμεν καὶ μεῖς κάμμιναν μαυρομάτα. Ἐνέπλησαν λοιπὸν ἀμφοτέροι τὰς ζώνας των μὲ φλωρία καὶ ἔλαβον ἀδαμαντοκόλλητα ἐνώτια, δακτυλίους καὶ τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸν γάμον των, ὡς

ἔλεγον· ἔστειλαν δὲ ἐναλλάξ καὶ τοὺς συνεταίρους των, διὰ νὰ ἐφοδιασθῶν ἐξίσου καὶ εὐχαρίστησαν μετὰ πολλῆς εὐπρεπέως τὸν Μπέην, ὅστις τοὺς προσέφερε καὶ καφὲ, ἀλλ' αὐτοὶ ἀπεποιήθησαν φοβούμενοι παγίδας. Τὸν ἀπεχαιρέτισαν λοιπὸν καὶ ἔγιναν ἄφαντοι, ἀπῆλθοντες εἰς τὸ ληταυροφυλάκιον τοῦ Μπέη πολλὰ ἄλλα δυσμετακόμιστα, ἱκανὰ νὰ τὸν παραμυθήσουν διὰ τὴν στέρησιν τῶν ἀφαιρεθέντων, ἃν εἶχε τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ἀριστίππου.

Οἱ Ἀλβανοὶ, μαθόντες τὰ γενόμενα, ἐφρύαξαν καὶ ἐτράπησαν λυσσῶντες εἰς καταδίωξιν τῶν αὐθαδῶν αὐτῶν ληπτῶν, τῶν ὁποίων τὸ λάφυρον ὑπερέβη τὰς προσδοκίας των. Ἐκτοτε ὁ σκοπὸς τοῦ Τάσου καὶ ὧν τῶν μετ' αὐτοῦ δὲν ἦτο πλέον νὰ ἐξακολουθήσουν τ' ἀνδραγαθήματά των, ἀλλὰ νὰ διασώσουν τὰ πλούτη των. Ἐκ τοῦ πλητίον διωκόμενοι πανταχόθεν καὶ στενοχωρούμενοι διευδύνθησαν πρὸς τὴν Ὀσσαν, ἐλπίζοντες νὰ φθάσουν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκεῖθεν νὰ περαιωθῶν εἰς τὰς νήσους. Ἀλλ' οἱ Ἀλβανοὶ ἠκολούθουν αὐτοὺς κατὰ πόδα, ἀνευρίσκοντες ἐπιτηδεῖως τὰ ἴχνη των. Διὰ νὰ ἐκφύγουν τὴν ἰχνηλασίαν ταύτην πολλὰς ὥρας ἐθάδισαν διὰ τοῦ ὕδατος χειμάρρου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ τέχνασμα δὲν ὠφέλησε. Τοιοῦτοτρόπως διωκόμενοι ἀνέβησαν ἐπὶ τῆς Ὀσσης, καὶ εὐρόντες κατειλημμένας ὅλας τὰς διεξόδους, ἐστάθησαν ἐπὶ κορυφῆς τινος τοῦ ὄρους τούτου ἀνωθεν τῶν Τεμπῶν. Οἱ Ἀλβανοὶ ἐτόλμησαν δι' ἐφόδου νὰ ἐπιπέσουν κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ἀπεκρούστησαν κατησχυμένοι, καὶ τρεῖς ἐξ αὐτῶν ἐτραυματίσθησαν, δύο δ' ἐφονεύθησαν.

Ἡ κορυφὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας ὠχυρώθησαν, ἦτον ἀπρόσβατος. Γυμναὶ πέτραι καὶ ὡς λελαξευμέναι κατακαθέτως ὀρθοῦνται μέχρι τῆς ἄκρας, μία δὲ μόνη καὶ στενοτάτη ἀτραπὸς περιτρέχει μέχρι αὐτῆς τὴν ἐξω πλευρὰν τῶν πετρῶν, ὥστε ὁ ἀναβαίνων εἶναι ἐκτεθειμένος εἰς τὰς βολὰς τῶν ἀνω εὐρισκομένων. Ἡ πρὸς τὰ Τέμπε πλευρὰ τῆς ἀκρωρείας ταύτης, σχεδὸν ὀρθία, δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς ἀντικρῆς ὁμοίας τοῦ Ὀλύμπου πλευρᾶς, ὡς διὰ βιαίου σεισμοῦ διατμηθεῖσων, εἰς τὸ βάθος δὲ τοῦ σκοτεινοῦ τούτου χάσματος διέρχεται ὁ ἀργυροδίνης Πηνειὸς, ἐφ' οὗ ὁ Τιταρήσιος

καθύπερθεν ἐπιρρέει, ἥστ' ἔλαιον

Ἀλλ' ἐκεῖ οὐδὲν φαίνεται, διότι βαθὺ σκότος καλύπτει τὰ πάντα, καὶ μόνον τὸ ψιθύρισμα τοῦ παρρηγομένου βέιθρου ἀκούεται. Ὀλίγαί πεῦκαι μόλις παρέχουν σκιὰν ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας, μακρὰν δ' ἐκτείνεται ἡ θέα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν φαίνεται ἡ Καρίτζα, ἐνθα μετὰ τὰ πρῶτα ἀνδραγαθήματά του ἐνυμφεύθη ὁ Νικο Τζάρας.

Καὶ οἱ Ἀλβανοὶ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐκάθηντο κεκυφότες ὀπισθεν πετρῶν, αἵτινες ἐχρησίμευσον ὡς προμαχῶνες· ἀλλ' οἱ Ἀλβανοὶ ἦσαν βέβαιοι, ὅτι ἐντὸς δύο ἡμερῶν θέλουν καταναλώσει τὰς τροφάς των οἱ κλέφται καὶ θέλουν παραδοθῇ ἐξ ἀνάγκης. Ὁ Τάσος ἐνεθάρρυνε τοὺς ὀπαδοὺς του, τοὺς ἀνεμίνηνσκε τ' ἀνδραγαθήματα τῶν μεγάλων κλεφτῶν τῆς ἡρωικῆς

ἐποχῆς· μετὰ τοὺς θεοὺς τῶν ἀρχαίων, ἔλεγεν, αὐτοὶ ἐκατοίκησαν τὰς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ Κισσαίου, τοὺς ὁποίους δὲν πρέπει νὰ κατασχύνουν, ἐν τῇ ἐσχάτῃ δὲ ἀνάγκῃ τὰ ξίφη των θέλουν ἀνοίξει πόρον σωτηρίας.

Ἐν τούτῳ οἱ Ἀλβανοὶ δι' ἐρεθιστικῶν λόγων ἐπροκάλουν τοὺς κλέφτας.

— Μωρέ! σκυλλορωμιέ! θές ψωμί! νὰ ψωμί! ἔλεγον βίπτοντες λίθους.

— Μωρὶ Μοῦρτο! δὲν εἴμεθα ἡμεῖς ψοφίμια, εἴμεθα σφαγάρια! ἂν σοῦ βαστᾷ, ἔλα ἄνω νὰ σὲ καμαρώσω.

— Αἱ! σκυλλορωμιέ! ἂν εἴται καλληκάρη, γιατί βαστᾷς τὴν κούντην, τὸ λιθάρι;

Ὁ Σκιάς διὰ νὰ δείξῃ τόλμην, ὕψωσε τὸν κροσσὸν τοῦ φετίου του ὡς μέλλον νὰ ὑψώσῃ καὶ τὴν κεφαλὴν· ἀλλ' ὀλίγου· πόδας μακρύτερον ἐπήδησεν ὑπεράνω τῶν πετρῶν καὶ ἐκάθησε πάλιν ὀπισθεν αὐτῶν μετὰ τοιχυῆς ἐλαστικότητος, ὥστε οὐδεμία σφαῖρα ἐχθρική τὸν ἐπέτυχεν, ὅλοι δὲ διευθύνθησαν πρὸς τὴν θέσιν, ὅπου ἐφάνη τοῦ φετίου του ὁ κροσσός.

— Μὲ εἶδες, Μοῦρτε! νὰ σὲ ἰδῶ καὶ τὴν ἀρεντιά σου ἔξω ἀπὸ τὸ μετερίζι.

Ὁ Ἀλβανὸς, μὴ ἐννοήσας τὴν πονηρίαν, ἐπήδησε καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἀμέσως ἐνεπήγη σφαῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του καὶ πετῶν ὕψιος ἐκύλισεν εἰς τὸν κρημνόν. Οἱ κλέφται ἐλάγχασαν, οἱ δὲ Ἀλβανοὶ ἔπριον τοὺς ὀδόντας.

— Αὔριον ἡμιλοῦμεν! ψοφίμια!

Τὴν νύκτα ἦταν οἱ πολιορκούμενοι ἐρηγορότες, μὴ ἀναδοῦν ἔρποντες οἱ Ἀλβανοὶ, ἀλλ' οὗτοι οὐδὲν ἐτόλμησαν. Ἐν τούτοις ἐκεῖνοι μόλις εἶχαν ὀλίγον ξηρὸν ἄρτον τὴν ἐπαύριον καὶ στερούμενοι ὕδατος, κατεσίγαζον τὴν δίψαν μασιῶντες φλοιὸν δένδρων. Ὁ Τάσος ἀπεσύρθη μόνος καὶ πολλὴν ὥραν ἐσχέθη περὶ τοῦ πρακτείου. Ἡ διὰ μέσων τῶν ἐχθρῶν φυγὴ ἦτον ὅλως ἀκατόρθωτος, διότι ὁ στίχος εἰς ἓνα μόνον παρεῖχε διάβασιν κατὰ σειράν, οἱ δὲ πολιορκοῦντες ἦσαν πολλοὶ καὶ κατεῖχον πολλὰς θέσεις, τὰς ὁποίας οἱ φεύγοντες ἐχρεώσθουν νὰ ἐκδιώσουν. Ἐπὶ τέλους τὸν ἤλθε φωτεινὴ ἐπίνοια· εἶπεν εἰς τοὺς συνεταίρους του νὰ κόψουν τοὺς ῥωμαλεωτέρους κλάδους τῶν πευκῶν καὶ νὰ ψιλώσουν αὐτούς, ἀφίνοντες ἓν μόνον ἄκρον δασύ. Ὅλοι ἐνόμιζον ὅτι ἐμελλε νὰ μεταχειρισθῇ αὐτὰ ὡς δαλοὺς ἐφορμῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ ἐπινόημα τοῦ ὅμως ὑπῆρξεν ἐπιτυχέστερον. Τὴν ἐπαύριον περὶ βαθὺν ὄρθρον, ἐξέτασε τὸ ἥττον κατωφερὲς μέρος τοῦ πρὸς τὰ Τέμπη κρημνοῦ, καὶ περιπτυχθεὶς εἰς τὸν πελώριον κλάδον, τὸν ὁποῖον ἐκοψεν, — ὅστις θέλει νὰ σωθῇ, εἶπεν, ἂς μὲ ἀκολουθήσῃ — Κρατῶν δὲ τὸ ψιλὸν τοῦ κλάδου πρὸς τὰ ἄνω, ἀφέλῃ ἐπὶ τοῦ κρημνοῦ, ὥστε ὁ κλάδος φερόμενος κάτω, νὰ προστρέβεται ὀρθίος ἐπὶ τῶν πετρῶν, ἀνακοπτόμενος ἐνίοτε ὑπὸ τῶν θάμνων ἢ ἄλλης τινος τραχύτητος· ὁ δὲ κρατῶν αὐτὸν νὰ μὴ πάσχη ἐκ τῆς τριβῆς. Φρίκη καὶ σκοτοδινίασις κατελάμβανε τὸν ἐμβλέποντα ἄνωθεν εἰς τὸν σκοτει-

νότερον τῆς νυκτὸς βάραθρον, τοῦ ὁποίου ὁ ἀντίκτυπος ἦτον βαρὺς ὡς τοῦ Ταρτάρου. Ὅταν εἶδον οἱ ἐταῖροι τὸν Τάσον καθέντα ἑαυτὸν, ὁμοῦ ἀνεδόησαν ἔντρομοι, νομίζοντες ὅτι ἐπερρίφθη ἐπίτηδες εἰς βέβαιον θάνατον. Σιωπηλοὶ ἔσταντο ἔπειτα περιμένοντες τὴν ἐκβασιν τοῦ τολμηροῦ ἐπιχειρήματος, καὶ οὔτε ἀνέπνεον προσέχοντες εἰς τὸν ἐλάχιστον ψόφον. Μετ' οὐ πολὺ ἤκουσαν, οὐδὲν διακρίνοντας ὅμως, τὴν φωνὴν τοῦ Τάσου, ὡς ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς γῆς καλοῦντος αὐτοὺς καὶ ἀντεβλέποντο ἐκστατικοί. Ἐπὶ τέλους, οἱ ἀτολμότεροι ἀκολουθοῦντες τοὺς τολμηροτέρους, ἐπερρίφθησαν ὅλοι καὶ οἱ πρῶτοι φθάνοντες κάτω ἐδεξιοῦντο τὸν κατόπιν καταφερόμενον. Μόνος ὁ Σκιάς μετὰ πλείονος αὐθαδείας καὶ ὁρμῆς καταπετών, ἔλαβε πολλοὺς μώλωπας εἰς τοὺς ὤμους καὶ τὴν κεφαλὴν, καὶ σχεδὸν ἀναισθητός ἐδόουπην ἐπὶ τῆς γῆς. Βύτυχως δὲν ὑπῆρχον λίθοι, ἀλλὰ χῶμα, καὶ αἱ πληγαὶ του δὲν ἦσαν βαρεῖαι. Πρὸ πάντων ἐκόρεσαν τὴν δίψαν των εἰς τὸν ποταμόν, καὶ ἐπειδὴ ἡ πεῖνα ἦτον ἐξίσου σφοδρά, ἀνεχώρησαν ἀμέσως πρὸς τὴν ἐξόδον τοῦ Τεμπῶν, ὅλως ἄφροντες, καθότι οὐδὲν ὑπενόησαν οἱ Ἀλβανοὶ. Αὐτοὶ σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐνέδρεμον περιμένοντες νὰ παραδοθῶν οἱ κλέφται· οὐδεμίαν ὅμως ἀκούσαντες φωνὴν, ἢ ἀπάντησιν εἰς τὰς προκλήσεις των, ὑπέθεσαν ὅτι σιωποῦν ἐκ πανουργίας τινος· ἐν τῷ σκοτεινῷ δὲ τῆς νυκτὸς ἐτόλμησαν νὰ πλησιάσουν βάλῃν προχωροῦντες, ἕως οὗ φθάσαντες ἐπάνω οὐδένα εὔρον. Ἐκαστος εἶπε τὴν γνώμην του περὶ τοῦ τί ἐγίναν· ἀλλ' οὐδεμία εὐρέθη παραδεκτὴ. Μίαν στιγμὴν ἠκούσθη θόρυβος ἐξ ἀγνώστου αἰτίας, ἴσως διότι ἐκ τύχης ἐκυλίσθη λίθος τις, καὶ ὅλοι ὁμοῦ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, νομίσαντες ὅτι ὀπισθεν πετρῶν ἦσαν οἱ κλέφται. Ἀλλὰ τὴν πρωΐαν οὐδὲν ἀκούοντες καὶ οὐδένα βλέποντες ἐπανῆλθον πάλιν εἰς τὴν ἄκρην καὶ τὰ πάντα ἐξετάσαντες, ἐπεμψαν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις κατασκόπους, διὰ ν' ἀνακαλύψουν τὰ ἔγνη των. Εἰς τὸν βάραθρον δὲν ἐπεμψαν, διότι ἐκεῖ ἦταν βέβαιοι, ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ εὐρεθῶν ζῶντες.

Οἱ φυγάδες ἅμα ἐξῆλθον τῶν Τεμπῶν, ἀπῆντησαν ποιμένας, τοὺς ὁποίους ἐφιλοδώρησαν γενναίως καὶ ὀπτήσαντες ἄρνία εὐώχησαν καθήμενοι ἐπὶ πτέριδος καὶ ἐψαλον καὶ ἐχόρευαν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.

Τὴν ἐπαύριον ἐφθασαν εἰς τὸν Πλαταμῶνα, ὅπου εὔρον πλοῖαριον καὶ δι' αὐτοῦ ἐπεραιώθησαν εἰς Σκιάθον, εὐθυμοῦντες πάντοτε καὶ μετροῦντες τὰ λάφυρά των. Ὁ Τάσος δὲν ἐλησμόνησε τὸν Δερβέναγαν καὶ ἔδωκεν εἰς ποιμένα φλωρίον ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ κομίσῃ γράμμα πρὸς τοὺς Ἀλβανούς, δι' ὧν ἐμήνυε πρὸς ἐκεῖνον, ὅτι δύναται πλέον ν' ἀναπαυθῇ καὶ ἄνευ τῆς ζημίας τοῦ ἐπιτεθέντος βραχείου, ἐλπίζει ὅμως ν' ἀπαντηθῶν ποτὲ καὶ νὰ συμμίσθουν φιλικὰς χεῖρας, ἂν δέχεται μάλιστα, τὸν προσκαλεῖ εἰς γεῦμα ἔξω τῆς Ἰπάτης μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας.

Ὁ Δερβέναγας πολὺν καιρὸν δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ τὴν ἀπόδρασιν τοῦ Τάσου, ἐωρότου αὐτῇ πανταχόθεν ἐπιστῶθῃ. Πολλὰ ἀνέφερεν εἰς τὸν Πασᾶν δι-

καίολογούμενος, ὅτι πρὸ τῆς νεομηνίας δὲν ἐξετέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν του, ἐτιμώρησε δὲ τοὺς ἐνωμοτάρχας τῶν Ἀλβανῶν δι' ἀνεπιτηδειότητα, καθαιρέσας αὐτούς.

Ὁ Τάσος δὲν ἐροεῖτο καταφεύγων εἰς Σκιάθον μὴ πάθῃ τι, διότι ἕως οὗ πληροφορηθῇ ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ ὅτι εὐρίσκεται ἐκεῖ, ἤλπιζε διὰ τῶν χρημάτων νὰ κατορθώσῃ πολλά· καὶ τί δὲν δύναται κατὰ τὸν ποιητὴν *auri sacra fames*;

Τῆς Βαρβάρας ἡ χαρὰ ὑπῆρξεν ἀνεκλάλητος ὅταν ἔτρειξεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὴν ἡρώα τῆς, καὶ σχεδὸν ἐλειποθύμησεν ὅταν ὁμως εἶδε τὰ πλούτη του, — Ἰδοὺ, εἶπε, πῶς καρδαινόνται χρήματα· ὅχι ἱδίδια καὶ βώδια καθὼς ὁ θάνατος. Τώρα, παιδί μου, σοῦ πρέπει νὰ γίνῃς τοῦλάχιστον ταγματάρχης.

Η.

Νέα παθήματα τοῦ Θάνου.

—ο—

Ἄν καὶ ἔλαβεν ἅπαζ εἰδήσεις παρὰ τοῦ πατρός τῆς ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἠδύνατο νὰ ἡτυχάσῃ πρὶν τὸν ἰδῇ πλησίον τῆς, φοβουμένη τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διέτρεχεν. Ἀλλ' εὐτυχῶς διέλαθε τὰς ὀθωμανικὰς ἀρχὰς καὶ ἀβλαβῶς ἐπεραιώθη εἰς Σκοπέλον. Ἐκτοτε ἐπανῆλθε πάλιν ἡ ἰλαρότης εἰς τὸ ἀγλαὸν πρόσωπόν τῆς, ἀλλὰ νέαι περιπέτειαι ἐπανῆλθον, δίδοντας ζώπυρον εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ Θάνου συμπάθειάν τῆς, ἣτις ἐνεφώλευσεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς καὶ αὐτὴν ἴσως λανθάνουσα, ἐπὶ κρίσιμων ὁμως στιγμῶν ἀνέκυπτεν ἀπροκαλύπτως.

Εἶδαμεν ὅτι ὁ ἐν Βώλῳ Ἕλληνας Πρόξενος ἐπιμόνως ἐξήτει τὴν παράδοσιν τοῦ Ζάρπα καὶ τῶν ναυτῶν του, ὑποσχόμενος τὴν αὐστηράν τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων ἐξέτασιν. Πρὶν ἔτι ὁ Καϊμακάμης συμβουλευθῇ τὴν σοφὴν Πυθίαν του, ὁ Πρόξενος ἐγράψεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὥστε νὰ ἐπιληφθῶν τὰ ἑλληνικὰ δικαστήρια, πρὸ πάντων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς καταθέσεως τοῦ Χρόνη. Αἱ Εἰσαγγελίαι λοιπὸν εἶχον γνῶσιν τῶν διατρεχόντων, καὶ ἔδωκαν πληροφορίας εἰς τοὺς ὑποδεεστέρους των τί νὰ πράξουν, ἂν παραδοῖν εἰς αὐτοὺς ὁ Ζάρπας.

Ὁ Εἰρηνοδίκης Σκοπέλου ἤκουσε τότε ὅτι ἐφθασεν ἐκεῖ Ζάρπας τις, ἀλλ' αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι διεσώθη ὡς ναυαγὸς καὶ ὅτι ἔπλεεν εἰς Κωνσταντινούπολιν δι' ὑποθέσεις του. Ἐζήτησε λοιπὸν ἀκριβεστέρας πληροφορίας παρὰ τοῦ Εἰσαγγελέως Χαλκίδος, παρ' οὗ διετάχθη νὰ συλλάβῃ τὸν Ζάρπαν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ καὶ νὰ τοὺς πέμψῃ ἀσφαλῶς εἰς Χαλκίδα. Τὴν διαταγὴν ταύτην ἐξετέλεσεν ὁ Εἰρηνοδίκης ἀμέσως, μὴ ἔχων ἄλλας ἐργασίας καὶ φιλοτιμούμενος νὰ δείξῃ δραστηριότητα, διὰ νὰ συστηθῇ εἰς προδίδασμόν. Ἄν εὗρεν ἐν τούτοις πλήρη τὸν ἀριθμὸν τῶν ναυτῶν καὶ ἐζήτησε λόγον παρὰ τοῦ Ζάρπα, ὅστις τὸν ἐξεδείχθη ὅτι ἐπνίγησαν. Ἀλλ' ὁ Θάνατος ἦτον ἐπίσης ἐκ τῶν διασωθέντων, καὶ ἐνόμισε πρέπον

νὰ συλλάβῃ καὶ αὐτὸν ἀντὶ τῶν μὴ ἐμφανιζομένων. Εἰς μάτην ὁ Ζάρπας ἐζήτησε νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν θάνατον τῆς συλλήψεως, ἐπιμαρτυρούμενος ὅτι ὁ θάνατος ἦτον ἀπλῶς συνεπιβάτης κατὰ τὸν τελευταῖον διάπλου, κυρίως ὁμως μὴ ἐνδιαφερόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπιθυμῶν νὰ μὴ συναναμιχθῇ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἀνθρώπου, ὅστις ἦτον εἰς αὐτὸν ἄγνωστος καὶ ἠδύνατο νὰ μὴ ἔχῃ τὴν ἀπαιτουμένην στερεότητα τοῦ χαρακτῆρος πρὸς ἀποσιώπησιν τῶν τελευταίων συμπτάντων.

Ὁ Εἰρηνοδίκης ὁμως οὐδεμίαν ἔδωκε προσοχὴν εἰς διαμαρτυρίας ὑποδίκου, ἀλλὰ μάλιστα ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα ὑποπτον καὶ οὕτω ἀπέπεμψεν ὅλους εἰς Χαλκίδα.

Ἡ Εὐφροσύνη οὔτε ἠδυνήθη, οὔτε ἐδοκίμασε νὰ κρύψῃ τὴν λύπην τῆς, ἤλπιζε δὲ νὰ συντελέσῃ τι καὶ ἡ σύμπραξις τῶν οἰκογενειακῶν φίλων, ὥστε πολλάκις ὠμίλησεν εἰς τὸν πατέρα τῆς, τὸν ὁποῖον εὗρε λίαν πρόθυμον. Ἀλλ' οὐδεμία μεσολάβησις ἴσχυσε κατὰ τῆς ἰσχυρογνωμίας τοῦ Εἰρηνοδίκου. Οἱ ὕγροι ὀφθαλμοὶ τῆς Εὐφροσύνης ἐδείκνυν, ὅτι συνηθάνθη βαρέως τὸ πάθημα τοῦ Θάνου, καὶ ματαιῶς κατεγίνετο ὁ πατὴρ τῆς ν' ἀποσκεδάσῃ τὴν ἐντύπωσιν, προτείνων εἰς αὐτὴν περιπάτους ἢ ἄλλας τέρψεις.

Τὴν συμπάθειαν ταύτην ἀπέδωκεν ἐν τούτοις ὁ Ἀύφαντῆς εἰς τὰ χρηστὰ προτερήματα τοῦ Θάνου, ἀδίκως πάσχοντος, καὶ ἐτίμα ἔτι μᾶλλον τὴν εὐαίσθητον τῆς θυγατρὸς του ψυχὴν. Διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ, τὴν ἐξεδείχθη, ὅτι ἦτον ἀδύνατον νὰ πάθῃ τι ὁ θάνατος, ἀφοῦ ὁμολογουμένως ἦτον ἀθῶος, καὶ οὐδεμίαν εἶχε μετὰ τοῦ Ζάρπα προγενεστέραν σχέσιν. Ἡ Εὐφροσύνη ἐκρυπτε τὰ κατὰ τὸν διάπλου γεγνημένα, ὡς τὴν ἐζήτησεν ὁ θάνατος, καὶ μὴ τολμῶσα καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πατέρα τῆς νὰ τὰ διηγήθῃ ἀνησύχει ἔτι μᾶλλον, διότι δὲν ἐγνώριζε τὰς συνεπείας των, ἢ ἂν ἀνεκαλύρθησαν. Ἐπὶ τέλους ὁ πατὴρ τῆς τὴν ὑπεσχέθη, νὰ λάβῃ πληροφορίας ἐκ Χαλκίδος διὰ τῶν ἐν Σκοπέλῳ φίλων του, διὰ τῶν ὁποίων τὸν ἐσύστησε μάλιστα.

Ὁ θάνατος φθάσας εἰς Χαλκίδα δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῶν συστάσεων τοῦ Ἀύφαντου, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῇ τῆς περὶ ναυταπάτης κατηγορίας, διότι εἶχεν ἰσχυροτέραν προστασίαν, τὴν τοῦ Ζάρπα καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργούντων. Οὗτος εἶχε λάβει ἐπὶ τοῦ ναυαγήσαντος πλοίου ἐν Σύρῳ θαλατσοδάνειον παρὰ τινος ἐμπόρου, ὅστις ἦτο μέλος τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος. Ἄν καὶ ὡς τοιοῦτος εἶχε συμφέρον ν' ἀπαλλαχθῇ τὸ κατὰστημα τῶν περὶ ἀσφαλίσεως ὑποχρεώσεων του, ὡς δανειστής ὁμως εἶχεν ἰσχυρότερον συμφέρον, νὰ πληρωθῇ τὸ δάνειόν του καὶ ὡς ἐκ τούτου συνεμάχει μετὰ τοῦ Ζάρπα. Φαίνεται ὅτι τότε τοῦλάχιστον τ' ἀσφαλιστικὰ καταστήματα δὲν ἔδιδον πολλὴν προσοχὴν εἰς τὴν διαφορὰν μεταξὺ δολίου καὶ μὴ δολίου ναυαγίου, διότι ὅλα τὰ μέλη αὐτῶν εἶχον συμπεπλεγμένα μετὰ τῶν πλοιαρχῶν συμφέροντα· καὶ τὰ μὲν ἀσφαλιστικὰ καταστήματα ταχέως διήνουν τὴν ἐφήμερον ζωὴν των,

ἐπακολουθουμένης τῆς διαλύσεως τῶν ἀμέσως διὰ τῆς συστάσεως νέων, οἱ δὲ δανεῖζοντες ναυτικῶς ἐζημιούντο μόνον κατὰ τὴν ἀνυπολόγητον τῶν ὡς μέτοχοι τοῦ καταστήματος, δηλαδή ὅσον ἐνεστί ἐλάχι-
στον τι, παραβαλλόμενον πρὸς τὰ μετὰ τῶν πλοιαρχῶν κέρδη. Οἱ μέτοχοι λοιπὸν τῶν καταστημάτων, οἱ μὴ δανεῖζοντες ναυτικῶς καὶ μὴ πονηρευόμενοι, ἦσαν αὐτόχρημα τὸ τοῦ ποιητοῦ: *sic vos non vobis vellera fertis oves* κτλ.

Τοιαύτη ἦτον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἄλλη λουγία τῶν συμπερόντων, ὥστε ὁ δανείσας εἰς τὸν Ζάρπαν ἔκπορος τῆς Σύρου ἐκίνησε πάντα λίθον πρὸς ἀθώωσιν αὐτοῦ.

Ἡ ἀνίκρισις προέβη ταχέως καὶ κατ' εὐχὴν. Ἡ ταχεὺς αὐτῆς πρόοδος δὲν ἐχρεωστεῖτο τόσον εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ Ἀνακριτοῦ, ὅσον εἰς τὰ ἰδιώματά του. Αὐτὸς ἦτον ἐκ τῶν λεγομένων ἀρχαίων δικαστῶν, διότι ἐν τῷ μεσημβρινῷ τούτῳ κλίματι τὰ πάντα γηράσκουν ταχέως καὶ πᾶσα δεκαετηρίς οὕτως εἰπεῖν ἀποτελεῖ μίαν γενεάν τοῦ Ἡσιόδου. Ὁ Ἀνακριτὴς οὗτος λοιπὸν ἦτον δικαστὴς ἐκ τῆς ὡγυγίου ἐποχῆς τοῦ Κυβερνήτου, ὅτε μάλιστα, ὡς ἀνεκδοτικῶς διηγοῦνται, ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐσύστησε δι' ἐγκυκλίου εἰς τοὺς δικαστὰς νὰ συμβουλευώνται ἐκάστοτε τὸν Ἀρμενόπουλον καὶ τὴν Ἐπιείκειαν, ἡ δὲ Ἀνακριτὴς ἡμῶν ἀπήντησεν, ὅτι τοῦ Ἀρ. ἐνδ' οὐδ' ἡ ἀπέκτισεν ἀντίτυπον καὶ τὸ ἀναγινώσκει ἐπιμελῶς, ἀλλὰ τῆς Ἐπιείκειας, καὶ τοι ζητήτης, δὲν ἡδυνήθη νὰ εὗρῃ τὸ βιβλίον, ὥστε παρακαλεῖ τὸν ὑπουργὸν νὰ πέμψῃ αὐτό. Οὕτε φαίνεται ἐκτοτε ὅτι ἡδυνήθη νὰ εὗρῃ τὸ ζητούμενον. Δὲν εἰσῆγαγε πρώτη ἡ Ἀντιβασιλεία τὸ ἔθος νὰ μεταχειρίζεται εἰς τὰ δικαστήρια καὶ εἰς τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν ἀνθρώπους ἄλλου ἐπαγγέλματος, οἷον τοὺς διδάξαντας τὰς τέχνας τῆς Τερψιχόρης ἢ τῆς Εὐτέρπης χειροτονοῦσα ἱερεῖς τῆς Θεμίδος, ἢ εἰς τὰ τέκνα τοῦ Ἀσκληπιοῦ παραδίδουσα τὴν τρίαιναν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ οὕτω καθεστῆς. Ὁ Ἀνακριτὴς μας εἶχε χρηματίσει ἐν Βλαχία βάρπτης εἰς τὴν Κούρτην τοῦ Λυθέντου, ἐννοεῖται δὲ ὅτι εἶχε τὴν ἀξίωσιν ὅτι ὑπῆρξε σύμβουλός του ἐξ ἀπορίτων. Τὰς ἀνακρίσεις του διῆρει εἰς δύο τάξεις, εἰς κατεπειγούσας καὶ μὴ καὶ κατεπειγούσας ἦσαν αἱ ἀφορᾶσαι πρόσωπα συσταίνοντα παρὰ τινος δυναμένου, περὶ τῶν ἄλλων δὲ ἐφρόντιζεν εἰς ὄνου πόνας. Ὁ βίος του ἦτο λίαν τακτικὸς· πρῶτον περιήρχετο τὴν ἀγορὰν ἐκλέγων τὰ κάλλιστα τῶν ὁψωνίων, ἐπειτα δὲ ἐνηκολαίτο εἰς τὰ δικαστικά ἔργα μέχρι μεσημβρίας, ὅτε ἐγευματίζε, μετὰ ταῦτα ἐκοιμᾶτο καὶ πάλιν ἐνηκολαίτο εἰς τὸ δικαστήριον, ὀλιγώτερον ὅμως τῆς πρωίας, διότι εἶχεν ἀνάγκην περιπάτου καὶ μετὰ τὸν περίπατον δείπνου.

Ἡ ἀνάκρισις τοῦ Ζάρπα ἦτον ἐκ τῶν κατεπειγουσῶν, ὡς ἐκ τῶν ἰσχυρῶν συστάσεων, ὥστε ἐβιάδισε βῆμα ταχύ. Ἐξετάσθη ὁ Χρόνης, ὅστις κατέθεσε τὰ ἐναντία ὧν εἶχεν εἰπεῖ εἰς τὸν Πρόξενον, καὶ τὰ ὅποια, ὡς μὴ ἀποτελοῦντα μέρος τῆς ἀνακρίσεως, οὔτε κἂν ἐλήφθησαν ὑπὸ σκέψιν. Κατὰ φυ-

σικὸν λόγον ὁ Ἀδδουλαῖς, γνωρίζων ὅτι ἡ θάλασσα φοινίκων ἐπιθυμεῖ, δὲν ἐτόλμησε νὰ πλεύσῃ εἰς Καλκίδα, τὰ δὲ λεγόμενά του ἐλογίσθησαν ὡς ὑπαγορευόμενα ἐξ ἰδιοτελεας, διὰ νὰ ἐξαίρῃ τὸν αἰτὸν τοῦ τῆς κοινῆς κακοπραγίας τοῦ ναυανίου. Περὶ τῶν ἐν τῷ διάπλῳ συμβάντων οὔτε κἂν ἐγένετο λόγος, πρόσθε δὲ ὅτι ὁ Ζάρπας ἦτον ἐκ τῶν ἀγωνιστῶν, φέρων διάφορα ἀποδεικτικά τῶν ναυάρχων τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῶν διαφόρων κυβερνήσεων, τὰ ὅποια ἐκ τῆς συγχρῆς χρήσεως εἰς τὰς διαφόρους ἀνακρίσεις, εἰς ἃς ἐκτοτε ὑπεβλήθη ἦσαν ὅτι καὶ διεσχισμένα, ἀλλ' οὐχ ἦττον διατήρουν τὴν δύναμιν, ὡς ὁ δοκιμώτερος σάπων, νὰ ἐκπλύνῃ τοὺς ῥύπους τοῦ κατόχου. Ἐξεδόθη λοιπὸν τὸ βούλευμα ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὁ δεσμοφύλαξ, διὰ νὰ λάβῃ τὸ φιλοδώρημά του, ἔσπευσε νὰ τὸ κοινοποιήσῃ καὶ ν' ἀποφυλακίσῃ τοὺς ὑποδίκους. Ὁ Ζάρπας, ὑπερήφανος, ὡς ὅστις εἶναι ἀνώτερος τοιούτων συκοφαντιῶν, ἀπεχαίρεται τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ μένοντας καὶ μακαρίζοντας τὴν τύχην του, ὑποσχόμενος εἰς πολλοὺς τὴν βεβήλειαν τῆς ἰσχυρᾶς του συστάσεως, ὡς ἦδη μέγα δυνάμενος, κατόπιν δὲ αὐτοῦ ὡς δορυφόροι του ἐβιάδισαν ἐξερχόμενοι οἱ ναῦται του καὶ αὐτοὶ μέγα φρονούντες, καὶ τελευταῖος ἠκολούθει ὁ Θάνατος, ταπεινὸς καὶ αἰδούμενος, ὅτι εὐρίσκεται μετὰ τοιούτων ἀθλητῶν. Ἀλλ' ὁ δεσμοφύλαξ ἐλάεσε κατὰ μέρος τὸν Θάνατον καὶ τὸν εἶπεν, ὅτι ἀπελύη μὲν τῆς περὶ ναυταπάτης κατηγορίας, ὑπάρχει ὅμως ἐνταλμα φυλακίσεως κατ' αὐτοῦ συνεπείᾳ παραγγελίας τοῦ Εἰσαγγελέως Λαμίας, ἐπὶ συνεργείᾳ ληστείας· ὅθεν πρέπει νὰ ὑποβληθῇ εἰς νέαν ἀνίκρισιν, τὴν ὁποίαν, ὅρα λάβῃ καιρὸν ὁ Ἀνακριτὴς θέλει διεκπεραιώσῃ.

Ἡ μέχρι τοῦδε διαμονὴ τοῦ Θάνατου ἐν τῇ φυλακῇ ὑπῆρξεν εἰς αὐτὸν δυσάρεστος καὶ λυπηρὰ, ἀλλ' ἐμετριάζετο ἐκ τῆς ταχείας προόδου τῆς ἀνακρίσεως, περὶ τῆς ὁποίας διὰ τοῦ Ζάρπα ἐλάμβανε καθημέραν πληροφορίας, κατὰ ποῖον στάδιον εὐρίσκειται. Τώρα ὅμως, μόνος ὑπὸ τὴν κατηγορίαν συνεργείας ἀνυπάρκτου ληστείας, ἄνευ τινος προστάτου, καθάναθη ὅλα τὰ δεινὰ τῆς φυλακίσεως. Τὸ δεσποτικὸν ὁμοιάζε καθ' ὅλην τὴν κρουρὴν Τάρταρον. Τὸ μεταξὺ τῶν δύο παχυτάτων τοίχων τοῦ φρουρίου Χαλκίδος διάστημα ὑπὸ τῶν οἰκοδόμων τοῦ μεταίωνος ἀφείη κατὰ τὴν ἰσότητι καὶ ὅν ἐπιστεγασθὲν διὰ πολλοῦ χώματος, διὰ νὰ χρησιμεύῃ ἰσως ὡς ἀποθήκη. Εἰς τὸ ἄντρον τοῦτο ἡ λαμπρὴ τῆς ἡμέρας οὐδέποτε ἐπεμψεν ἀκτῖνα, διότι μόνον ὑπάρχει φωταγωγὸς ὁπῇ καὶ αὐτὴ ὑπὸ τὰς τριπλᾶς τοῦ πυλῶνος τοῦ φρουρίου ἀψίδας, δι' ὧν εἰσέρχεται τις εἰς τὴν Χαλκίδα. Εἰς τὸν ἔρποντον τοῦτον ἀναμῖξ' ἐρίπτοντο κατάδικοι καὶ ὑπόδικοι, καὶ πολλὰς ἡμέρας παρήρχοντο, ἕως ὅτου οἱ ὀφθαλμοὶ των συνειθίζοντες τὸ σκότος νὰ διακρίνουν ποῦ εὐρίσκονται. Δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἀνοί καὶ κἀτω ἐκινούντο ὡς ἂν ἐλθὲν ἐλπίων, οἱ μὲν κατάδικοι ἀναφανδὸν καυχώμενοι δ' ἂν ἀνδραγαθήματα των, λησταί, φονεῖς, ἐμπρησταί, κλέπται παντὶς εἵδους, βιασταί, ναυτακατεῶνες, πλαστογράφοι, οἱ δὲ ὑπό-

δικοί ἐνασχολούμενοι εἰς διαβούλια πρὸς ἐπιτυχίαν ἀπολύτως. Τὰ πρωτεῖα εἶχον οἱ δεινότεροι κακοῦργοι, καὶ ὑβριστικῶς μετεχειρίζοντο τοὺς ἐπὶ ἐλαφρῷ ἐγκλήματι ὑποδίκους ἢ καταδίκους, οἱ δὲ προφερέστεροι κατὰ τὴν τέχνην ἐδίδασκον τοὺς ἀπλουστέρους ὑποδίκους, ἅμα εἰσερχομένους, πῶς ν' ἀποπλανήσουν τὴν ἀνάκρισιν. Οἱ ἔχοντες τὰ μέσα ἐδωροδούκουν τοὺς φύλακας τῶν, καὶ διετήρουν δι' αὐτῶν σχέσεις μετὰ τῶν ἐκτὸς τῆς φυλακῆς συνεργῶν, καὶ ἀκριβῶς μανθάνοντες ὅλα τὰ βήματα τῆς ἀνακρίσεως, ἀντεμνηχανῶντα εὐμεθύδως. Ἐκ τῶν πρώτων καὶ στοιχειωδεστέρων μαθημάτων τοῦ ὑποδίκου εἶναι τὸ ἀλλοθι, τὸ ὅποιον διὰ τοιούτων τυνηνοήσεων ἐπιτηδεύως κατεσκεύαζον. Κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἡ ἐξέτασις τῶν ὑποδίκων ἐγένετο τύπος περιττός καὶ ἄσκοπος. Εἶποντο ὅμως τὰ δεινότερα μαθήματα πρὸς νέας κακούργιας καὶ ἐκεῖ συνδιαμετηλλάσσοντο αἱ γνώσεις, ὥς δι' ἀλληλοδακτικῆς μεθόδου. Δὲν ἦτον ἐν τούτοις μακρὰ καὶ διηνεχὴς ἡ διαμονὴ τῶν κακούργων ἐντὸς τοῦ πανδαιμονίου τούτου, διότι αἱ χάριτες ἀλληλοδιαδόχως διεβίβαζον εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας τοὺς ἐκπαιδευθέντας εἰς τὰ μέσα, δι' ὧν αὕτη καιριώτερον τραυματίζεται. Τινὲς μάλιστα διῆλθον πολλάκις αὐτὸν τὸν κύκλον ἐκ τῆς κοινωνίας εἰς τὸ δεσμοτῆριον καὶ ἐκ τοῦ δεσμοτηρίου διὰ τῆς χάριτος ἐπανῆλθον εἰς τὴν κοινωνίαν, ὅθεν πάλιν ἐπανέκαμπτον περιοδικῶς, ὥστε τὰ διάφορα ταῦτα στάδια ἐθεώρουν ὡς μεταβολὴν κατοικίας. ἢ ὡς τὴν διαδοχὴν τῶν ἡρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ. Οὔτε ἡ ὑποτροπὴ ἀντέκειτο εἰς τὴν ἐπαναλήψιν τῆς χάριτος, διότι δι' αὐτῆς ὡς δι' ἀντλίας ἐκενοῦτο τὸ σπῆλαιον, ὥστε νὰ ἐξάρκῃ εἰς τὸ νὰ διέλθουν ὅλοι οἱ δεικαζόμενοι εἰς τοιαύτην δεξιῶσιν. Οὐδεμίαν ἱεραυργίαν ἐτελεῖτο ἐντὸς τοῦ τόπου τούτου, καὶ οὐδεμίαν ἐγένετο φροντίς ψυχικῆς ἰατρείας, ὥστε αὐτόχρημα ὁμοιάζεν θηριοτροφεῖον.

Πρὸ πάντων ἡ πιναρὰ ἀκαθαρσία κατέτρυχε τὸν φίλον τῆς καθαριότητος θάνατον. Οἱ πλείστοι ἀφότου εἰσήρχοντο εἰς τὸ ἄντρον μέχρι τῆς ἐξόδου τῶν δὲν μετήλλαστον ἔνδυμα, ὥστε ἦσαν πλουσιώτεροι τῶν ἀλιέων τοῦ Ὀμήρου.

Ὅσοι ἔλομεν, λιπόμειθ', ὅσοι οὐχ ἔλομεν, φερέμεσθε

Οὔτε στρωμνὴν οὔτε ψιᾶθιον εἶχον, ἀλλ' ἐκοιμῶντο ἐπὶ τοῦ χώματος, ἀνιπτόποδες χαμεῖναι, ἐκτὸς ἐκείνων οὔτινες εἶχον ἴδια ἐφόδια.

Ἡ δυσωδία ὑπερέβαινε βίβαια τὴν τοῦ σταύλου τοῦ Αὐγείου, ὡς ἠτήλατο καὶ ὁ διερχόμενος ὑπὸ τὰς ἀψίδας τοῦ πυλῶνος καὶ ἀκούων τὸν βρυχμόν. Διὰ τὴν ἔχῃ ὅπως οὐν καθυρωτέρους γείτονας ὁ θάνατος κατέφυγε μεταξὺ δύο ὑποδίκων, ἐξ ὧν ὁ μὲν κατηγορεῖτο, ὅτι Ταμίας διατελῶν κατέβροχθισεν ἀπαξάπαν τὸ ταμείον πρὸς δὲ καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ, ἐπιτεγνάσας ἀνυπαρκτον διὰ βῆξεως κλοπὴν ἐν καιρῷ νυκτός, ὁ δὲ ὅτι ὡς Τελώνης συνεμέθεξεν εἰς λαβρεμπορίαν. Ἀμρότεροι σινεσκεπτόντο κατ' ἰδίαν καὶ κτίοντες λύχνον πολλὰ ἔγραφον καὶ ἀντεπέστελλον. Ἀλλὰ πλησίον αὐτῶν ἦσαν καὶ κατὰδικοί, λη

σταὶ καὶ φονεῖς, οἵτινες ἐθεώρουν ἑαυτοὺς κυρίους τοῦ τόπου, ἐνθα ἐξένιζον τοὺς ὑποδίκους.

Αὐτοὶ ἐπομένως διέθετον τὰς ὥρας τοῦ ὕπνου ἢ τοῦ φαγητοῦ, διένεμον τὰς τροφάς, καὶ ὕβριζον καὶ ἐβλάσφημον ἢ ἀκολάστως ποτὲ μὲν καπνίζοντες, ποτὲ δὲ ψάλλοντες καὶ ἐνίοτε χορεύοντες ὀκλαδὸν καὶ τοὶ φέροντες ἀλύσεις. Πρὸς τὸν ταμίαν καὶ τὸν τελώνην δὲν ἦσαν τραχεῖς, διότι ἐλάμβανον ὠφελήματα, ἢ ἐνίοτε χρήματα. Τὸν θάνατον ὅμως περιεφρόνουν καὶ ἐγλεῦαζον ὡς κατηφιῶντα καὶ ἀκοινώνητον, τὸν ὠνόμαζον δὲ ἀγριόγιδον.

Οἱ δύο ὑποδικοί δὲν διέμεινον πολὺν χρόνον. Ὅτι ἐγένετο διὰ τῆς χάριτος ἐπὶ τῶν καταδίκων, τὸ αὐτὸ συνέβαινε διὰ τῶν βουλευμάτων ἐπὶ τῶν ὑποδίκων. Οἱ πλείστοι ἀπελύοντο, ἢ προσωρινῶς ἔπαυε κατ' αὐτῶν ἡ ἀνάκρισις, ἢ καὶ ἐκίνουν πάντα λίθον, νὰ μὴ γίνῃ τοιοῦτου εἶδους ἀπόλυσις, ὡς παρεμβάλλουσα πρόσκομμα εἰς τὴν μέλλουσαν πρόοδον τῶν. Ἦτο πρόδηλον, ὅτι αἱ ἀνακρίσεις τῶν δύο ὑποδίκων ἦσαν ἐκ τῶν κατεπειγουσῶν. Αὐτοὺς διεδέχθησαν ἐν τῇ αὐτῇ γωνίᾳ δύο πλαστογράφοι, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ διεπορήμευθησαν διὰ βουλευματος, παραχωροῦντες τὴν φωλεὰν εἰς ἄλλον ταμειοφάγον καὶ εἰς χρεωκόπον, καὶ οὕτω καθεξῆς, ἕως οὗ δύο παρεπέμφθησαν μὴ δυνηθέντες νὰ διέλθουν τὸ στενόν, αὐτοὶ δὲ ἦσαν δύο κλέπται εὐτιδανῶν πραγμάτων, δηλ. τεσσάρων ἢ πέντε ἀργυρῶν κοχλιαρίων τοῦ γλυκοῦ· ἀλλ' ὅσον ἐλαφρότερα τὰ κλοπιμαῖα, τόσον βαρύτεραι αἱ ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις. Τὰ κοχλιαρία ἀνῆκον εἰς τινὰ τῶν δυναμέων, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς τακτικῆς διαδικασίας τῆς ἀνακρίσεως οὐδὲν ἀνεκαλύπτετο, ἐγίνετο χρήσις ἐκτάκτου καὶ συνοπτικωτέρας διὰ ξυλοκοπίας, καὶ οὕτω ὁμολόγησαν οἱ κλέπται τὴν πρᾶξιν τῶν.

Τὸ ἀστεῖον εἶναι, ὅτι εἰς ἐκ τῶν βδελυρωτέρων καταδίκων, ὁ φονεὺς Σπάρος, ἔλαβε χάριν, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκυριεύθη ὑπὸ νοσταλγίας, καὶ ἕνεκα τραυμάτων ἐπανῆλθεν ὡς ὑποδίκος εἰς τὴν φίλην ἐστίαν. Μὲ ἀνοικτάς ἀγκάλας τὸν ὑπεδέχθη τῶν μαστιγιῶν ἢ φάλαγξ καὶ ἐορτὴ ἐτελέσθη ἐπὶ τῆς καθόδου του. Ἦτο βίαιος καὶ ἀκρόχολος, ἀλλ' αἱ κυνικαὶ λοιδορίαι του ἔτερπον τὸν ὄχλον τῶν καθαρμάτων, καὶ κύκλῳ αὐτοῦ ἠθροίζοντο καγχάζοντες καὶ προκαλοῦντες τὴν βωμολοχίαν του.

Ὁ θάνατος μετὰ κόπου ἀπέφυγε τὴν βάρβαρον αἰσχρολογίαν του, καὶ σχεδὸν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐκρύπτετο ἐν τῷ μυγῷ τοῦ σπηλαίου. Ἡ ἀθυμία του ὅμως ἠΐζανε καθ' ἡμέραν, διότι οὐδεμίαν ἐλάμβανε πληροφορίαν, οὔτε προσεκαλεῖτο εἰς τὴν ἀνάκρισιν.

Ἐπὶ τέλους μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ὁ Ἀνακριτὴς διεκπεραιώσας τὰς κατεπειγούσας, προέβη εἰς τὰς μὴ κατεπειγούσας καὶ σχεδὸν τελευταῖον ἐνθυμήθη τὸν θάνατον. Προσῆλθε λοιπὸν εἰς τὸν Ἀνακριτὴν, ὅστις ἐκάθητο κρατῶν ἀνὰ χεῖρας τὴν ταμβαλοθήκην του καὶ παρασκευάζων διὰ τῶν δύο δακτύλων τὴν λαβὴν. Ἐπὶ τῆς φαλακρᾶς κεφαλῆς του ἐφόρει κάλυμμα μέλαν, καὶ ἐφαίνετο μὲν ὅτι σκέ-

πτάται, ἀλλ' ἡ φυσιογνωμία του ἦτο τόσο κοινή, ὥστε ἐδήλου μᾶλλον, ὅτι εἶχε πολλὰς στιγμὰς, καθ' ἃς οὐδὲν ἐσκέπτετο. Ὁ γραμματεὺς του παρακα-
θήμενος ἐτακτοποίησε τὸν χάρτην διὰ νὰ γράψῃ. Ἠρ-
χισε λοιπὸν ὁ Ἀνακριτὴς τὰς συνήθεις βιογραφικὰς
ἐρωτήσεις περὶ τοῦ ὀνόματος, τῆς κατοικίας, τῆς
ἡλικίας, τῆς ὑψηλείας, τῶν γονέων κτλ. κτλ. τὰ
ὅποια εἶχεν ἤδη κλίνει καθ' ὅλας τὰς πτώσεις ἄλ-
λοτε ἐν πλάτει ὁ Θάνατος κατὰ τὴν πρώτην ἐξέτασιν,
ἀλλ' ἐκεῖνη ἀπέδλεπεν ἄλλην ἀνάκρισιν. Τώρα ἔχο-
μεν ἄλλα πονοκεφαλήματα, τὸν ἔλεγεν ὁ Ἀνακριτὴς.
Διατί ἐφυγες ἐκ τῆς Λαμίας κρυφίως; Ὁ Θάνατος ἐξή-
γησε τὸν λόγον καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν μαρτυρίαν τοῦ
Ἡφαιστίδου καὶ τοῦ Παπαῖωνᾶ. Ἐνῶ τοιοῦτοτρόπως
ἐξηκολούθουν αἱ ἐρωτήσεις, αἵτινες ἔπρεπε πρῶτον
νὰ καταγραφῶν ὑπὸ τοῦ γραμματέως, κατόπιν δὲ
κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον αἱ ἀπαντήσεις, βραδέως ὑ-
παγορεύοντος τοῦ Ἀνακριτοῦ καὶ συχνάκις ἐρω-
τῶντος, τί εἶπα, ποῦ εἵμεθα; κτλ. ἡ θύρα τοῦ
δωματίου ὀλίγον ἀπεκινήθη καὶ ἐκ τοῦ χάσματος
αὐτῆς προέκυψε κεφαλὴ γράϊας νωδοῦ, ἥτις ἐφί-
θυρῖσεν, ὅτι τὸ γεῖμα εἶναι ἔτοιμον.

— Πῶς! παρήλθεν ἡ ὥρα! ἀνέκραζεν ὁ Ἀνα-
κριτὴς ὀρθούμενος. Δὲν παύουν αἱ ἐργασίαι μας,
οὔτε πότε εἶναι ἡ ὥρα τοῦ γεύματος γνωρίζομεν.
Τί βίος ἀχθοφόρου! καὶ ὁ μισθὸς ὅσον ν' ἀποζώμεν.
Αὔριον, τέκνον μου, αὔριον βλέπομεθα πάλιν. Ἐχῶ
ὅπτα τρυγόνια καὶ φοβοῦμαι ὅτι ἐξηράνθησαν, κα-
τεξηράνθησαν! Καὶ ταῦτα λέγων μετὰ σπουδῆς ἀ-
νεχώρησε.

Καὶ ἡ αὔριον καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἡμέραι παρήλθον
μὴ δεῖξασαι εἰς τὸν Θάνατον τὸ πρόσωπον τοῦ τρυ-
γονοφάγου Ἀνακριτοῦ. Πρὸς ἐπαύξεισιν δὲ τοῦ κακοῦ
παρενέπεσεν ἄλλο δυσάρεστον ἐπεισόδιον τὸ ὅποιον
ἐπεδάρυνε τὴν τύχην τοῦ ὑποδίκου. Διεφημίσθη ὅτι
ἀπὸ τινος καιροῦ ὁ Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας,
ὅστις διεύθυνεν αὐτὴν ἐν ἀπουσίᾳ Νομάρχου, συνεν-
νοηθεὶς μετὰ τοῦ δεσμοφύλακος, ἐκ τῶν 30 λεπτῶν
πρὸς διατροφήν ἐκάστου ὑποδίκου καὶ καταδίκου,
ἐσφρατίζετο τὰ 5, ὥστε ἐξ ἀνάγκης ἡλαττώθη ἡ
μερὶς ἐκάστου καὶ ἐξεφαυλώθη ὅλως ἡ ποιότης.
Ὁ ἄρτος, διὰ ν' αὐξήτῃ κατὰ βάρος, ἦτον ἀνεφθός
καὶ δύσπεπτος, καὶ ἐν γένει ὅλα ῥυπαρὰ καὶ ἀξία
νὰ δίδωνται μᾶλλον εἰς κτήνη, ἢ εἰς ἀνθρώπους.
Οὐδεὶς ἐτόλμα ἐν τούτοις νὰ γογγύσῃ ἀναφανδόν,
διότι ὁ Γραμματεὺς εἶχε πολλὰ μέσα. Πάλιν ἐκ τῆς
Νομαρχίας διεδόθη ἡ φήμη παρὰ τινος τῶν ὑ-
παλλήλων, κρυφίως, ὑποσκάπταντος τὸν προῖσταμε-
νον του.

Διετάχθη λοιπὸν μετὰ πολλὴν κατακραυγὴν τῶν
ἐφημερίδων, διοικητικῇ ἀνάκρισις καὶ ἐξετάσθησαν
καὶ οἱ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ. Σχεδὸν ὅλοι ἔλεγον, ὅτι
ἡ τροφὴ δὲν ἦτο κακὴ ἀλλ' ὁ Θάνατος ἦτον ἐκ τῶν
ὀλίγων ἐκείνων, οἵτινες ὡμολόγησαν τὸ ἀληθές περὶ
τῆς ἐξαχρειώσεως αὐτῆς ἀπὸ τινος καιροῦ. Ὁ Γράμ-
ματεὺς ἐξηγριώθη κατ' αὐτοῦ καὶ παρήγγειλε τὸν
Ἀνακριτὴν, διὰ τὸν ὅποιον ὁ βίος ἦτον ἀδύνατος ὑ-
περοπτιζομένων τῶν τρυγόνιων, νὰ δώσῃ εἰς τὸν Θά-

νον μάθημα λιτότητος καὶ μέλανος ζώου, παρα-
τείνων τὴν ἐν τῇ φυλακῇ διαμονὴν του ἐπάπειρον.

Καὶ ἂν ὑπῆρχε καλὴ θέλησις ἐκ μέρους τοῦ Ἀνα-
κριτοῦ, πάλιν ἡ ἀνάκρισις δὲν ἦδύνατο ν' ἀποπε-
ρατωθῇ ταχέως, διότι ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῶν μάρ-
τυρες, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἐμπρήσαντες τοὺς στάχους
τοῦ χωροφύλακος, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δὲν
διέμενον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. Ἀφοῦ ὅμως ὁ Ἀνα-
κριτὴς ὀλίγον ἐφρόντιζεν, ἔλαβε δὲ καὶ τὴν παραγ-
γελίαν τοῦ διευθύνοντος Γραμματέως, ἐτάφη οὕτως
εἰπεῖν ἐν τῇ φυλακῇ λησμονηθεὶς. Ἡ ἀθυμία του
ἐφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον, καὶ πικροὶ στοχασμοὶ διέ-
τρεχον τὸν νοῦν του. Φιλόπονός φύτει καὶ ἀγαπῶν
τὴν τάξιν καὶ τῶν χρηστῶν ἀνθρώπων τὴν συμπε-
ριφορὰν, ὡς τοῦ Ἡφαιστίδου καὶ τοῦ Παπαῖωνᾶ,
ἐνόμιζεν ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸν βαθύτερον μυχὸν τοῦ
ἄδου. Ἡ ἀνάμνησις τῆς Εὐφροσύνης ποτὲ μὲν εἶχε
τι παρήγορον, ποτὲ δὲ ἐπηύξανε τὰ δεινὰ του μέχρι
ἀπογνώσεως. Πολλάκις ἔδλεπεν αὐτὴν κατ' ὄναρ
ἐνασχολουμένην εἰς τὰ ἔργα τῆς καὶ περιμένουσας
τὴν συνδρομὴν του, ἄλλοτε πάσχουσας ἢ κινδυνεύ-
ουσας ἐκ πυρός, ἐπιδρομῆς ληστῶν, ἢ ἄλλου φοβε-
ροῦ κινδύνου καὶ ἀνεπήδα, πολλὴν ὥρην ἐξετάζων
τὰς αἰσθήσεις του, διὰ νὰ βεβαιωθῇ, ἂν ἀπατάται.

Τί ἐπραξα, ἔλεγε, καὶ πρὸς τί καταδιώκομαι τό-
σον ἀδυσωπῆτως; Εἶμαι, ἢ δὲν εἶμαι ἀθῶος. Ὅταν
μ' ἔκαυσαν ὅλους τοὺς στάχους μου, ὅταν κατέστρε-
ψαν ὅ,τι εἶχα ἐπὶ τῆς γῆς, τί ἦτον τὸ πταίσμά μου;
Ὅτι εἶχον ἀδελφὸν ληστήν; — καὶ ἐρώτησαν ἂν
εἶχον τὰ μέσα νὰ τὸν ἐμποδίσω; Ἀλλὰ δὲν ἐφθασεν
ὁ ἐμπρησμὸς, ἐμὲ θέλουν, ἐμὲ καταδιώκουν, διότι ἔ-
φυγα τὰς βασάνους τοῦ Μοιράρχου. Ἴσως ἡ ἐξορία
μου ἤθελε μὲ καταστήσει εὐτυχέστερον μακρὰν τοι-
ούτων ἀνθρώπων τῆς ἀδικίας, ἂν δὲν ἐπῆρχετο νέος σί-
φων καὶ δὲν μετέπιπτον πάλιν ἀπὸ κρηνοῦ εἰς
κρημνόν. Ἀλλὰ τίνα ἠδίκησα, τίνα ἐβλάψα, τίνα
ἐζημίωσα! . . . Τιμωροῦμαι διότι εἶμαι ἀδύνατος,
διότι εἶμαι μόνος, ἄσημος καὶ ἀγνωστος. Ἄνευ συμ-
πράξεως δυνατοῦ, ἄνευ δώριων καὶ τεχνασμάτων ὁ
ἀθῶος δὲν εἰσακούεσται; δὲν ἔχει ὀφθαλμοὺς, δὲν
ἔχει ὦτα ἢ δικαιοσύνη; — Ναι! Ἡ ἀδικία ἔχει
τὰς ἐκατὸν χεῖρας καὶ τοὺς ἐκατὸν πόδας, διὰ τοῦ-
το φθάνει παντοῦ . . .

Τάχα πρέπει νὰ γίνω κακοῦργος διὰ νὰ εὕρω τὴν
ἐξοδὸν αὐτοῦ τοῦ σπηλαίου; — Μὴ γένοιτο! καὶ
βαθεὶς στεναγμοὶ διέκοπτον τὴν σειρὰν τῶν ἰ-
δεῶν του.

Ὅταν ἐξεκενοῦτο τὸ δεσμοτήριον, κατεπράυνετο
ὁ πωστὸν ἡ βαρυθυμία του καὶ ἡλπιζεν ὅτι μέλλει ὁ
Ἀνακριτὴς νὰ τὸν καλέσῃ.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ παρηγορία ταχέως ἀπεσφέν-
δυτο, διότι τὴν ἄμπατιν ἐπηκολούθει κατὰ πόδα ἡ
πλήμμη. Ἡ ἀποστροφή του πρὸς πάντας τοὺς περὶ
αὐτὸν καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς δεσμοφύλακας, αἵτινες οὐ-
τε τὸν ἐλάλουν ποτὲ, οὐδὲν παρ' αὐτοῦ περιμένοντες,
κατέστησε τελείαν τὴν ἀπομόνωσίν του, ὥστε πα-
ρὰ πάντων ἐθεαρεῖτο ὡς μισάνθρωπος καὶ οὕτως ὡ-
νομάζετο, μόνην δὲ εὐχαρίστησιν εἶχεν, ὅτι οὐδεὶς

τὸν ἐπλησίαζε καὶ ἀδιέφορε περὶ τῶν σαρκασμῶν τῶν. Ἀλλ' αἱ ὥραι παρήγοντο βραδέως καὶ ἐπὶ πόνως, σταλάζουσαι τὴν πικρίαν διὰ τῶν ῥηγμάτων τῆς καρδίας του, καὶ ἡ μονότονος ἐρημία ἀπομακρύνουσα πᾶσαν ἄλλην ἐνασχόλησιν τοῦ νοῦς του, τὸν παρέδιδεν εἰς τὴν συνεχῇ καὶ ἀνιστον πάλιν μετὰ τοῦ δυστυχήματός του, τὸ ὁποῖον ἐμάραινε τὰς στερημένας πάσης βοηθείας καὶ πάσης ἀναφυγῆς δυνάμεις του. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκσιλῶθησαν, ἡ ὄψις του ὠχρίασε καὶ παλλάκις ἐπασχε σκοταδινίαν ἣ εἶχε σιγμᾶς ἐκστατικῆς προσηλώσεως καὶ ἀσκαρδαμυκτὴ ἡπένιζεν, ὡς βλέπων φάσματα μελανώτερα καὶ αὐτοῦ τοῦ κινημερίου σκότους, ἐν ᾧ διετέλει. Ἦσαν εὐτυχίης ὅταν ἠδύνατο ν' ἀνγκυρῶσθῇ διὰ θαλάσσης, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐῴλεπεν ὀπτασίας τρομακτικὰς. Ἀντὶ τῶν χοροφυλάκων ἐῴλεπε θαίμνας κρούοντας ἀλύσεις καὶ χωρεύοντας κύκλῳ πυρῆς, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας αὐτὸς ἵστατο ζητῶν νὰ φύγῃ καὶ ἀπολακτιζόμενος ὑπ' αὐτῶν μετ' ἐμπαιγμοῦ σικτανικοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπεδείκνυνον τρίζοντες τοὺς λαιμοὺς ὀδόντας καὶ μορράζοντες τὰ μέλανα πρόσωπά των, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐρλεγον οἱ καρχηδόνες τῶν ὀφθαλμῶν των. Ἐτρεχε τότε ἄνω καὶ κάτω διευστροφέμενος ὑπὸ τῶν παρεστῶτων, οἵτινες τὸν ἐθεώρουν πικράφωνα. Ἀλλοτε ἐνόμιζεν, ὅτι τὸν καλεῖ ἀγγελικὴ τις φωνὴ ὡς τῆς Εὐφροσύνης, μόλις ψιθυρίζουσα, καὶ ἔτεινε τὸ οὖς ἀκνευστὶ ἀκροώμενος, ἀλλ' οὐδὲ συλλαβὴν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ. Καὶ τὴν σκιάν τῆς μητρός του εἶδεν ἐνώπιόν του, ἐκ τῆς ἄλλης ζωῆς ἐρχομένης, διὰ νὰ τὸν καταρασθῇ ὡς ἀνάξιον τέκνον τῆς. Πρηνὴς ἔπεσε τότε ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ μόλις μετὰ πολλὴν ὥραν συνελθὼν, ἐνόησεν ὅτι ἦτο παραχῇ τῆς φαντασίας του.

Ὅσον καὶ ἂν ἐπασχεν ἡθικῶς καὶ ὅσον βαρὺ καὶ ἂν ἦτον τὸ ἄλγος του, οὐδέποτε ὁμῶς μετέπεσεν εἰς βλάβημον ἐξαγρίωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀδικία ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ὁποίας ἐπένεζε, δὲν ἴσχυε νὰ διασεισῇ τὴν ἀγαθότητα τοῦ ἀγνοῦ χαρακτήρος του, διὰ τοῦτο ὁμῶς ἐτι μᾶλλον κατεσπαράττετο ἀνηλεῶς.

Τὰ πρόσωπα, πρὸς ἃ ἔγραψαν οἱ ἐν Σκοπέλῳ φίλοι τοῦ Ἀὔφαντος, ἦσαν ὅλως ἀπχετα πρὸς τὰς δικαστικὰς ἀρχάς, καὶ μόλις διὰ μέσου ἄλλων προσώπων ἠδυνήθησαν νὰ μάθουν, ὅτι ὁ θάνατος ὑπεβλήθη εἰς ἄλλην ἀνάκρισιν. Ἀλλ' ὁ Ἀὔφαντὴς δὲν διέμεινε πολὺν χρόνον ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ὡς θέλομεν ἰδεῖ ἀμέσως.

Θ

Ὁ Ἀὔφαντὴς ἐν Ἀθήναις.

—ο—

Ἡ τρυφερά ἀγάπη τῆς θυγατρὸς του ἀπεδίωκε τὴν ἡσυχίαν ἐκ τοῦ νοῦς τοῦ Ἀὔφαντος, ἐνόσῳ ἔβλεπεν αὐτὴν σκυθρωπάζουσαν καὶ δυσθυμοῦσαν. Καὶ αὐτὴ ἡ μήτηρ τῆς, ἥτις ἦτον ἀπαθεςτάτου χαρα-

κτῆρος, ἀκριβῶς τελοῦσα τὰ τῆς θρησκείας, καὶ ἐκ τὸς τῆς οἰκιακῆς ἐπιτασίας εἰς οὐδὲν ἄλλο σχεδὸν προσέχουσα ἐκ τῶν ἐν τῇ κόσμῳ, καὶ αὐτὴ λέγομεν ἡ Κιουρὰ δὲν ἐφάνη ἀδιάφορος εἰς τὴν ἐλαττωμένην ζωηρότητα τῆς θυγατρὸς τῆς, ἀπέδιδεν ὁμῶς αὐτὴν μᾶλλον εἰς νοσταλγίαν, τῆς ὁποίας καὶ αὐτὴ δὲν ἦτον ἀμέτοχος, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι παρηγορεῖ τὴν Εὐφροσύνην διὰ τῆς βεβαιώσεως, ὅτι ταχέως θέλουν ἐπανέλθει εἰς τὰ ἴδια. Ὁ Ἀὔφαντὴς ἐγνώριζε πολὺ πλεον τὴν καρδίαν τῆς κόρης του, πρὸς ὃν αὐτὴ οὐδὲν ἐκρυπτε, διότι οὐ μόνον εὗρισκεν αὐτὸν πάντοτε πρόθυμον νὰ τὴν ἀκροασθῇ, ἀλλὰ καὶ ἄνευ λόγων ἐλάυνε τοὺς στοχασμοὺς τῆς καὶ ἐσκέπτετο συμρώνως πρὸς τὰς διαθέσεις τῆς. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀπέδιδε τὴν μελαγχολίαν αὐτῆς εἰς τὴν δικαίαν ἀγανάκτησίν της κατὰ τῆς ἄνευ λόγου καταβλήψεως τοῦ θάνατου.

Κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐπανόδου εἰς τὰ ἴδια, ἐνόσῳ ἡ φύλαξις τῶν ὁρίων ἦτον ἀνατεθειμένη εἰς τὸν αὐτὸν Λεοξενάγαν. Ἡ ἐν Σκοπέλῳ ὁμῶς διαμονὴ κατέστη εἰς ὅλους ἀφόρητος, καὶ ἐπειδὴ ἐλπίς ταχέως ἐπινόου δὲν ὑπῆρχεν, ἀπερίσταν ν' ἀπέλθουν πρῶτον εἰς Σύρον, ὅπου εἶχε συμφέροντα ὁ Ἀὔφαντὴς, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας. Δὲν ἦτον ἀπίθανον κατὰ τὴν γνώμην του νὰ προπαρασκευάσῃ ἐντεῦθεν τὰ τῆς ἐπανόδου τοῦ ἐπιτυχεστέρως. Συγχρόνως ἠλπίζεν ὅτι ἡ περιήγησις αὐτῆς θέλει συντελέσει πρὸς διασκέδασιν τῆς ἀθυμίας τῆς κόρης του, ἥτις καὶ ἄλλοτε ἐῴλωσε τὴν περιέργειαν νὰ γνωρίσῃ τὴν πρωτεύουσαν, τῶρα ὁμῶς ἐτι μᾶλλον κατεπαίγετο νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, ὅθεν ἠδύνατο ἴσως ὁ πατήρ τῆς, ὡς ἐβεβαίον, νὰ συνεργήτῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θάνατου.

Ἐν Σύρῳ σχεδὸν ἐκ τῶν πρώτων ἀπήντησεν ὁ Ἀὔφαντὴς τὸν Ζάρπαν παιδρὸν καὶ ἀλαζονεύμενον. Τοῦ μυριαπύχου βρακίου του ἡ ἐν χρῷ τῆς γῆς σαινομένη οὐρά ὡς τῶν προβάτων τῆς Καρμανίας, ἡ πολύχρους ζώνη του καὶ τὸ μεταξωτὸν καὶ παμμέγιστον ῥινόμακτρον, τοῦ ὁποίου ἡ μία ἄνρα ἦτον ἐμπεπηγμένη εἰς τὴν ζώνην, τὴν δὲ ἄλλην ἐκράτει διὰ τῆς χειρὸς, ἐδείκνυνον ὅτι τὰ πράγματα του ἐχώρουν κατὰ ῥοὴν. Ὁ Ἀὔφαντὴς τὸν ἐπλησίασε διὰ νὰ μάθῃ τι περὶ θάνατου. Ὁ Ζάρπας μόλις κατέδεχθη νὰ ὁμιλήσῃ δι' ἐκεῖνο τὸ παλληκάρι, ὡς τὸν ὠνόμαζε, καὶ ἀμέσως ἐστρεψε τὸν λόγον εἰς περιαιτολογίαν καταμεμφόμενος τοὺς βδελυροὺς συκοφάντας, οἵτινες εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἀναιδείας ἐβήσαν, ὥστε νὰ προσάψουν εἰς αὐτὸν ναυταπάτην, ὡς ἂν δὲν ἦτον εἰς ὅλους γνωστός ὁ χαρκτηρὸς του.

— Ἀς εἶναι καλὰ ὁμῶς οἱ διευθυνταὶ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ καταστήματος, ἀμέσως μ' ἐπλήρωσαν, καὶ τῶρα θὰ περάσω εἰς Σκόπελον, διὰ νὰ κατασκευάσω νέον πλοῖον. Θὰ προσκυλήσω ὅλως πρῶτα καὶ τὴν Παναγίαν εἰς τὴν Τήνον. Ἄν ἔχῃς προσταγὴν ὁ Ζάρπας εἶναι ἰδικός σου.

— Σ' εὐχαριστῶ, ἤθελα ὁμῶς πολὺ νὰ μὲ πληροφορήσῃς, πῶς δύναται ὁ θάνατος νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπόλυσίν του;

— Ἐκείνο τὸ παλληκάρει; εἶναι ἀπὸ τοὺς πτω-
χοὺς τῷ πνεύματι καὶ περιμένει νὰ καταισθῇ ἡ ἀγία
δικαιοσύνη, νὰ τὸν πιᾷ ἀπὸ τὸ χέρι, διὰ νὰ ἔγῃ
ἐξω. Αὐτὰ ἐγίνοντο τῷ καιρῷ ἐκείνῳ.

— Καταλαμβάνω, πλὴν ποῦ νὰ διευθυνθῇ;

— Δὲν γνωρίζω, ἂν θέλῃς ὅμως σὲ συσταίνω εἰς
τὸν ἔμπορόν μου καὶ αὐτὸς σοὺ τελειώνει τὴν δου-
λίαν σου εἰς ὁποιάν φυλακὴν καὶ ἂν ᾔῃαι ὁ ἄνθρωπος
σου, φθάνει νὰ εἶναι ζωντανός, διότι μόνον νεκροὺς
δὲν ἀνασταίνει. Ἀπὸ ἄλλο ὅ,τι θέλεις, ὅταν πληρώ-
σῃς προμήθειαν, δικηγορικὰ, τὰ συλλογισμένα καὶ
ἀσυλλόγιστα κτλ, κτλ. Μ' αὐτὰ καὶ δεσπότην
ἴπανδρεύει.

Κατὰ περίστασιν ὁ Ἀὔφαντῆς εἶχε σχέσεις μετὰ
τοῦ ἐμποροῦ τούτου, ὥστε ἡ σύστασις τοῦ Ζάρπα
ἦτο περιττή. Ἐλαβε λοιπὸν τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας
καὶ ἀναχώρησεν εἰς Ἀθήνας, ὅθεν ἐμελλε νὰ ἐνεργήτῃ.

Αἱ ἐλπίδες τῆς Εὐφροσύνης ἀνεπτέρωθήσαν καὶ δὲν
ἦτο πλέον τὸσον σκυθρωπή κατὰ τὸν διάπλουν. Ἐκ
Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἡ ἀμειβήλασις, τὴν ὁποίαν κατὰ
πρῶτον ἐδοκίμαζον, ἐράνη εἰς ὅλους αὐτοὺς πε-
ρίεργος καὶ τοὺς παρετκεύχεν εἰς νέα καὶ ἀπροσδό-
κητα θεάματα ἐντὸς τῆς περικλεοῦς μητροπόλεως.
Εἰτελαύοντες διὰ τῆς Ἑρμαῖκῆς μετὰ τὴν πλα-
τεῖαν τῆς Ἀθηνᾶς ἀπήντησαν μεγάλην πληθὺν θορυ-
βούντων ἀνθρώπων πάσης τάξεως, ὥστε ἠναγκάστη-
σαν νὰ σταθοῦν, μὴ δυνάμενοι νὰ προχωρήτουν, οὔτε
νὰ ἐπανακάμψουν. Οἱ μὲν χειρονομοῦντες ἐκραύγα-
ζον, τί κατὰστασις αὕτη! δὲν ὑποφέρεται πλέον!
πρέπει νὰ κράξωμεν, νὰ θορυβήσωμεν, διὰ νὰ μᾶς
ἀκούσουν!!! ἄλλοι δὲ ἐπέβαλλον σιωπὴν, δεικνύ-
οντες διὰ τῆς χειρὸς ἐξώστην, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴ-
σταντο πολλοί, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀμάξης δὲν ἐφαίνετο ὁ
λαλῶν. Ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυεν ἡ σιωπὴ καὶ οἱ ἐν
τῇ ἀμάξῃ ἀτελῶς καὶ διακοπτομένους ἤκουσαν ὡς
ἐγγιστα τοὺς ἐξῆς λόγους.

— ... Διατί ταραττεσ' ε; διατί ἀγανακτεῖτε; Τάχα
ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἀγρυπνος σήμερον, ὅπως ἦτον
χθὲς καὶ προχθὲς; Καὶ πρὸς τί ἡ Κυβέρνησις, παρὰ
διὰ νὰ φροντίζῃ διὰ τὸ καλὸν σας, διὰ τὴν ἀσφα-
λείαν σας; Διὰ τοῦτο ἔχετε Ὑπουργοὺς, Νομάρχας,
Μοιράρχους, Εἰσαγγελεῖς.

— Ναί! ἀνέκραξε μία φωνή, καὶ Ἀστυνόμος
κλέπτας. Ἀσέβητος δὲ γέλως διεχύθη ἀπὸ ἄρχας εἰς
ἄκρην.

— Πλὴν, λέγετε, ὁ Ἀστυνόμος ἔκλεψεν, οἱ κλη-
τῆρες τοῦ Ἀστυνομίου ἔκλεψαν. Μάλιστα! Διὰ τοῦ-
το ἐπαύθησαν ὅλοι, ἄνευ ἀναβολῆς, αὐτὴν τὴν στιγ-
μὴν. Ὁ κλέπτης δὲν εἶναι πλέον Ἀστυνόμος, οἱ
Κλητῆρές του δὲν εἶναι πλέον Κλητῆρες τῆς Ἀ-
στυνομίας.

— Αὐρίων πάλιν διορίζονται, εἶπεν ἄλλος.

— . . . Ἐχομεν νόμους ἔχομεν δικαστήρια,
πταισματοδικεῖα, πλημμελιοδικεῖα, κακούργοδικεῖα
αὐτὰ θὰ τὸν δικάσουν, αὐτὰ θὰ τὸν τιμωρήσουν, κατὰ
τὴν πράξιν του, μὲ φυλάκισιν, εἰρήτην, δεσμὰ.

— Ναί! καὶ μετ' ὀλίγον δίδεται χάρις, ἀνε-
βόησέ τις.

— Τί εἶχες, Γιάννη; τί εἶχα πάντα! ἐπρόσθεσεν
ἄλλος.

— Ὅχι! ὅχι! κάμμία χάρις. Πότε ἠκούσθη Ἀ-
στυνόμος κλέπτης καὶ χάρις; ποτέ! Ὁ λύκος ὑπὸ
τὸ ἐνδύμα βοσκοῦ ἐμδήκεν εἰς τὴν μάνδραν καὶ ἀ-
νεκαλύφθη. Τί θὰ πράξει ὁ ἀρχιποιμὴν; θὰ τὸν συγ-
χωρήτῃ. νὰ εἰσπληθῇ λάθρα πάλιν καὶ νὰ καταφά-
γῃ ὅλα τὰ πρόβατα; Ὁ λύκος δὲν ἀλλάζει τρόπους.
Μὴ ἀνητucheῖτε ματαιῶς! Ὡς ὁ καλὸς πατὴρ φρον-
τίζει καὶ μεριμνᾷ διὰ τὰ τέκνα του, διότι τ' ἀγα-
πᾷ, οὕτω φροντίζει καὶ μεριμνᾷ διὰ σᾶς ἡ Κυβέρ-
νησις, καὶ ἡμεῖς οὔτε τὴν ἡμέραν ἡσυχάζομεν, οὔτε
τὴν νύκτα κοιμώμεθα, διὰ ν' ἀπολαμβάνετε σεῖς τὰ
ἀγαθὰ τοῦ βίου, καὶ ἐπὶ τῶν ῥόδων ἀμερίμνου ἀσφα-
λείας ν' ἀναπαύετε τὴν κεφαλὴν σας ἀπὸ τοὺς κό-
πους τῶν ἔργων σας. Τί δὲ ἡ ἀμοιβὴ μας, εἰμὴ νὰ
βλέπωμεν αὐξάνουσιν τὴν εὐδαιμονίαν σας, ὅπως ὁ
κηπουρὸς χαίρεται, ὅταν βλέπῃ ἀνθοδόξα τὰ δένδρα
του; Ναί! ἐπιστρέψατε πάλιν εἰς τὰ ἔργα σας ἐν
εἰρήνῃ καὶ κοιμήθητε τὰς νύκτας ἐν ἀνέσει καὶ ῥα-
θυμῇ, διότι οἱ φύλακες εἶναι ἀγρυπνοὶ καὶ ὁ με-
τημφιεστμένος λύκος ἀνεκαλύφθη. Βλέπετε ἡ Κυβέρ-
νησις καὶ ἐκ τοῦ κακοῦ ἐξάγει τὸ καλόν. Αὐτὸς ὁ
Ἀστυνόμος ἔκλεψεν, ἐκακούργησεν ἰδοὺ δὲν δύνα-
ται πλέον νὰ λωποδυτήτῃ καὶ γίνεται παράδειγμα
τῶν ἄλλων, ὅσοι πράττουν τὰ τούτοις ὅμοια. . . .

— Ναί! ναί! παράδειγμα κλοπῆς! ἀνεβόησε
τὸ πλῆθος.

— Παράδειγμα τῆς ἀσθηρότητος τοῦ νόμου.
Ἐχετε τὸν λόγον μου, ἔχετε τὸ πᾶν.

— Ἀπὸ λόγους ἐχορτάσαμεν θέλομεν πράγματα.

— Δότετε καιρὸν καὶ ἂν δὲν ἰδῇτε πράγματα,
σεῖς εἰσθε πάλιν οἱ κύριοι, σεῖς ἔχετε τὸ δεσμεῖν καὶ
τὸ λύειν; σεῖς, ὁ κυρίαρχος λαός, οἱ ἀγαθοὶ πολῖται,
ὅποιοι πάντοτε ἐφάνητε καὶ ὅποιοι θέλετε δευχθῇ
καὶ τώρα, φίλοι τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐνομίας, ἀξιοὶ
ἀπόγονοι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Περικλέους.

Οἱ λόγοι οὗτοι κατεπράυναν βαθμὴδὸν τὸν σά-
λον, καὶ περιδομῶν ὡς ἔθνη πολλὰ μελισσῶν ὁ τῶν
Κεχηνικίων κολοσυρτὸς διεχωρίσθη εἰς ὁμίλους συν-
διαλεγομένων περὶ τῶν ἀκουσθέντων, οἵτινες ἀπε-
σκεδάζοντο κατὰ μικρόν.

Ἡ ἄμαξα τῶν ξένων μας ἐκινήθη πάλιν βραδέως
διὰ τοῦ ἀπερχομένου πλήθους πρὸς ἀναζήτησιν ξε-
νῶνος, ὁ δὲ Ἀὔφαντῆς μετὰ περιεργείας θερρῶν τὰ
συμβαίνοντα. — Ἐκατάλαβα, εἶπε, παντοῦ τὰ πάντα.

Πολλοὺς ἐκ τῆς πατρίδος του ἀπήντησεν ὁ Ἀὔ-
φαντῆς ἐν Ἀθήναις, καὶ δι' αὐτῶν ἀνεῦρεν ἰδιον σῆ-
κημα, καὶ ἐπληροπορήθη ὅτι ἐξ ἐκείνων, τοὺς ὁ-
ποίους ἐπ' ἀνταρσία ἢ ἐπὶ ληστεία φεύγοντας ἐξέ-
νισσε καὶ περιέ'αλψεν, ἐν τιμῇ καὶ ἀξιώματι διατε-
λοῦν τινες ἐν τῇ πρωτενοῦστῃ. Ἐπισκερθεῖς ἕνα ἐξ
αὐτῶν ἀπροσδοκῆτως ἀπήντησε τὸν Γάσσον, περὶ τοῦ
ὁποίου ἔκτοτε οὐδὲν εἶχεν ἀκούσει. Εἰς τὸ μικρὸν
τοῦτο διάστημα τοῦ χρόνου πολλὰ πράγματα με-
τεβλήθησαν. Ὡς ἐκ τῆς ἐπ' ἐσχάτων γενομένης ἐπι-
σκευῆς τοῦ ἀείποτε χρῆζοντος αὐτῆς ὑπουργείου,
πολλοὶ ἐκ τῶν πρῶην διωκομένων, κατὰ τινα εἰρμόν,

συμβαδίζοντες πρὸς τὸ αὐτὸ πολιτικὸν σημεῖον, ἢ κατὰ τὸ ἐν χρήτει γλωσσάριον ἀνήκοντες εἰς τὸ αὐτὸ σύστημα, ἔλαβον ἀμνηστίας, χάριτας καὶ ἀξιώματα, μεταξύ δὲ αὐτῶν καὶ ὁ Τάσος, ὅστις οὐ μόνον ἀμνηστεύθη, ἀλλὰ καὶ προεβιάσθη Ὑπολοχαγός. Ὁ κατὰ τῆς ληστείας ἀποσταλεὶς ἄλλοτε Μοίραρχος ἀνεκλήθη γενόμενος διαθέσιμος καὶ παραγκωνισθεὶς, πάλιν δὲ εἰς διοικητὴν σώματος τοῦ ἀτάκτου στρατοῦ ἀνετέθη ἡ φύλαξις τῶν ὁρίων καὶ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο ἔλαβεν ὑπηρεσίαν ὁ Τάσος, ὅστις ὅμως ἐπ' ἀδείᾳ διέτριβεν ἐν τῇ πρωτενούσῃ, ἐλπίζων, ν' ἀναβῇ καὶ τοῦ λοχαγοῦ τὴν βαθμίδα, καθ' ἣς εἶχεν ὑποσχέσεις παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ. Καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Τάσου ἦτον ἐν Ἀθήναις· μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν, ἐνῶ ἐκάθητο εἰς τὸν ἐξώστην, διέβαινεν ὁ Μοίραρχος κατηγῆς καὶ συνοφρυς κατὰ τὴν συνήθειάν του. Ἡ ὑπηρετρία της τὴν ἐπληροφόρησεν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ περιβόητος Μοίραρχος, καταγόμενος ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἐσταύρωσαν τὸν Χριστόν. Ἡ Βαρβάρα ὤρμηκε νὰ ρίψῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὴν πρόποδων ἀνθοφόρον κέραμον, καὶ ἤθελε τὸ πράξει, ἂν ἡ ὑπηρετρία δὲν ἔφθανε νὰ τὴν ἀρπάσῃ ἐκ τῶν χειρῶν της. Ὁ Μοίραρχος ὅμως, πάντοτε σύννους καὶ ἀφηρημένος, οὐδὲν ἐνόησεν.

Εἰς τὸν Ἀὔφαντὴν ἐφάνη ἀνεξήγητος ἡ ἀντίφασις τῆς τύχης τῶν δύο ἀδελφῶν. Ὁ μὲν ληστὴς ἀτιμώρητος καὶ βραβευόμενος, ὁ δὲ παθὼν ὡς ἐκ τοῦ ληστρικοῦ βίου ἐκείνου καὶ ἀπολέσας τὴν περιουσίαν του, καταδιωκόμενος ἐνεκα ληστείας καὶ μὴ δυνάμενος κἂν νὰ δικασθῇ.

Ἀφοῦ ἐνηγκαλίσθησαν καὶ ἠσπάζθησαν ἀλλήλους ἠθέλησε νὰ μάλῃ ὁ Ἀὔφαντῆς τὴν αἰτίαν τοῦ ἀκατανόητου τούτου φαινομένου.

— Διὰ τί νὰ καταδιώκεται ἐξ αἰτίας σου ὁ ἀδελφός σου, ἐνῶ ἡ Κυδερνήσις ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἀδίκως σὲ κατέτρεχε, καὶ τώρα σὲ ἀνταμειβεῖ με βάρβους καὶ σταυρούς.

— Τί βαθμούς καὶ τί σταυρούς; Μόλις εἶμαι ὑπολοχαγός, καὶ αὐτὸ τὸ ἀριστεῖον τὸ ἔχουμεν ὅλοι τοῦ ἀγῶνος. Ἄν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν αἱ θυσίαι τοῦ πατρός μου, ὁ ὅποιος ἐρονεύθη εἰς τὴν ἐπανάστασιν, ἔπρεπε σήμερον νὰ εἶμαι κατὰ περισσότερον.

— Ναί! ἀλλὰ δὲν εἶσαι πλέον ἐν ὀργῇ, ἐνῶ ὁ Θάνατος...

— Αὐτὸς ὑποφέρει, διότι ἦτον εἰς τὴν Σκιάθον ὅταν ἐξεδόθη τὸ διάταγμα τῆς ἀμνηστίας, καὶ δὲν ἐφαντάσθηκα τότε νὰ ζητήσω νὰ ἐμῇ καὶ τ' ὄνομά του.

— Καὶ πάλιν δὲν ἐννοῶ. Σεῖς ἔχετε, καθὼς ἀκούω, ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης; λοιπὸν τί ἔργον ἔχει αὐτό;

— Ὁ ὑπουργὸς δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὰ δικαστικά.

— Πῶς ἐπεμύθηκα διὰ σέ καὶ δὲν ἐπεμβαίνει διὰ τὸν ἀδελφόν σου, ὁ ὅποιος τίποτε δὲν ἐπραξεν;

— Αἱ! ἰδοὺ λοιπὸν τὸ σφάλμα του, ἂν ἐκινεῖτο καὶ αὐτὸς μετὰ τὰ ὅπλα, ἤθελε λάβει ἀμνηστείαν· ἀλλὰ τί ἀμνηστείαν θὰ λάβει, ἀφοῦ δὲν ἔκαμε τίποτε; —

— Τώρα ἐννοῶ· τὸ Ὑπουργεῖον φροντίζει νὰ παιδεύωνται οἱ ἀθῶοι, διὰ νὰ νομίζῃ ὁ κόσμος ὅτι δὲν κοιμᾶται ἡ δικαιοσύνη.

— Γινόντι, ὁ ξένος δύσκολα ἐννοεῖ τὰ ἑλληνικὰ πράγματα. Οἱ Βαυαροὶ μᾶς ἔκαμαν τοὺς νόμους καὶ μετὰ αὐτοὺς τρέχοντες, ἐπειδὴ τοὺς συνήλυσαν. Τὸ κατὰ τῆς γραφῆς εἶναι, ὅτι μετὰ τὴν Ἀπουργὴν τῆς Δικαιοσύνης δὲν ἔχω οὔτε καλημέραν. Παρεκάλεσα τὸν Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, καὶ αὐτὸς με εἶπεν ὅτι θὰ τὸν ὁμιλήσει, πλὴν εἶναι ἐξ αὐτῶν τῶν λογιστῶν, οἱ ὅποιοι ζητοῦν τὸν ψύλλον ἢ τ' ἄχυρα.

— Δὲν ὑπάρχει τώρα ἄλλο μέσον;

— Ἐγραψα εἰς ἕνα φίλον μου εἰς τὴν Χαλκίδα καὶ ὑπεσχέθηκα καὶ ἀμοιβήν, δὲν ἔλαβα ὅμως ἀπάντησιν. Ἴσως τὴν ἄλλην ἐβδομάδα...

— Ἄν καὶ ἀδελφός σου, καὶ δὲν ἀνήκει εἰς ἐμέ νὰ σὲ ὁμιλήσω ὑπὲρ αὐτοῦ, πλὴν τὸν ἠγάπησα ὡς παιδί μου καὶ σὲ βεβαιῶ ὅτι εἶμαι πρόθυμος διὰ πᾶσαν θυσίαν.

Ὁ Ἀὔφαντῆς διηγήθη καὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ συμβάντα, ὅσα ἐν μέρει ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τούτου ἔπαθεν, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε κἂν νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ὑπονοήσῃ, ὅτι ἀποδίδει εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν. Εἶπε δὲ ὅτι ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἵσως κατορθώσῃ διὰ τῆς μετετεύσεως τοῦ ὀθωμανοῦ Πρέσβευος νὰ ἐξιλεωθῇ πρὸς τὰς ὀθωμανικὰς Ἀρχάς, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια.

— Ἴσως εἶμαι κ' ἐγὼ εἰς κατάστασιν νὰ σὲ κάμω μικρὰν ἐκδούλευσιν καὶ νὰ σούσω τὸ ἐλάχιστον μέρος τοῦ μεγάλου μου χρέους. Ἐχω στενὸν φίλον, ὅστις συχνάζει εἰς τὸν Πρέσβυν καὶ δύναται νὰ τὸν ὁμιλήσῃ. Ἄν θέλῃς αὔριον σὲ τὸν φέρω εἰς τὴν οἰκίαν σου νὰ τὸν γνωρίσῃς.

Ὁ Ἀὔφαντῆς ἐδέχθη ἀσμένως τὴν πρότασιν, καὶ ἀφοῦ πάλιν ἐσύστησε τὴν φροντίδα τοῦ Θάνατος, ἀνεχώρησεν.

Ὁ φίλος τοῦ Τάσου, ὁ μέλλων νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὸν ὀθωμανὸν Πρέσβυν ὑπὲρ τοῦ Ἀὔφαντος, ἦτο τῶν ὄντι ἀξιοπεριέργος. Ὀνομάζετο Λέων Ἰαπετός ἐξ ευγενίσης οὕτω τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του, ὅστις ἐκαλεῖτο Καποτᾶς ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του, τὸ ὅποιον μετῆρχετο ἐν Πάτραις. Αὐτὸς ἐπεθύμει, ὥστε ὁ υἱὸς του νὰ ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν αὐτὴν τέχνην, τὴν ὁποίαν ἐκληρονόμησεν ἐκ τοῦ πάππου του, καὶ ἐδίδεν εἰς αὐτὸν ἱκανὴν ὠφέλειαν· ἀλλ' ἡ ἰδιότροπος φύσις δὲν μετωχέτευσε τὴν πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο ῥοπήν μέχρι τετάρτης γενεᾶς. Παιδιοῦθεν ὁ Λέων εἰδείκνυε πολλὴν εὐφυΐαν, ἥτις ὅσον ἐγυήτευε τὴν μητέρα, τόσον ἐλύπει τὸν πατέρα. Βλέποντα τὸν υἱὸν του προικισθέντα μετὰ δῶρον, οὐ μόνον περιττόν. ἀλλ' ἴσως καὶ ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν τέχνην τοῦ Καποτᾶ. Ἐν δίδων ἐντούτοις εἰς τὰς μητρικὰς παρακλήσεις ἐσυγχώρησεν ὁ Καποτᾶς εἰς τὸν υἱὸν του νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ σχολεῖον, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπῆρσε τις προόδους του, οὐδὲ τὸν ἐνεθάρρυνε νὰ καταβάλλῃ κόπους. Ἀφοῦ ἐξεπαιδεύθη τὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου, ὁ νέος ἐπεθύμησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ ἐν Ἀθήναις γυμνάσιον, καὶ ὁ πατὴρ πώποτε δὲν ἤθελεν ἐνδώσει, ἂν δὲν ἐμεσίτευεν ἄλλος ὁμότεχνος, μέλλων νὰ ἐγκα-

τασταθῇ εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ ἀναδεχόμενος τὴν φροντίδα τοῦ νέου, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ ἐργάζεται εἰς τὸ ἐργαστήριον τούτου. Μὴ βλέπων θεραπείαν τοῦ κακοῦ ἐπὶ τέλους ἐνέδωκεν ὁ πατήρ, οὐδὲν χρηστὸν εὐελπιζόμενος. Ἄμα ἐφθασεν ὁ εὐφυής Λέων εἰς Ἀθήνας, ἀπέσεισε πάντα ζυγὸν καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν πρὸς καλλωπιτμὸν καὶ ἐπιδεικτικὰς ῥοπὴν του. Πρὸ πάντων μετέλλαξε τὸ οἰκογενειακὸν αὐτοῦ ὄνομα, ὥστε νὰ μὴ προδίδεται ἡ κατωγωγή του, ἐφόρει τὰ κομψότερα ἐνδύματα, ἐμάνθανε χορὸν καὶ μουσικὴν, καὶ ἐν γένει προσοικειοῦτο ὅσα πρέπουσιν εἰς τὸν ἀνήλοντα εἰς τὴν ἀνωτέραν τῆς κοινῆς τάξιν, τὰ ὅποια ἐδίδασκεν ἡ γιγαντιαίῃς βήμασι προβαίνουσα ἐν Ἀθήναις πολυτέλεια καὶ διαχωρίζουσα οὕτως εἰπεῖν τὴν παρερχομένην καὶ τὴν ἄρτι περιβαίνουσαν γενεάν ὡς εἰς δύο ἑτερογενεῖς φυλάς. Ἦτον ἀδύνατον νὰ πιστεύσῃ τις, ὅτι ὁ Λέων Ἰαπετὸς τὸ ἀγλαῖσμα τῶν χορῶν, ὁ στωμύλος ἐκπορητῆς τῶν καρδιῶν, ὁ ἐπιδέξιός ἱππευτῆς, ὁ ἐν τῷ ἰταλικῷ μελοδράματι διευθύων τὴν αἰσθητικὴν κρίσιν τοῦ κοινοῦ, πρῶτος χειροκροτῶν τοὺς ἀριστεύοντας καὶ πρῶτος διασυρίζων τ' ἀπρὸςδιδόνουσα, ὁ καὶ ἐκάστη συμπεριφερόμενος μετὰ τῆς πρωταγωνιστρίας καὶ τῶν ἄλλων τοῦ θυμελικοῦ θιάσου, ἦτον υἱὸς τοῦ πενήτρως ἐνδεδυμένου καὶ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ ἐν Πάτραις εἰς τὸ ἔργον του κεκυφὸτος Σωτηρίου Καποτᾶ, διελευνόντος ἀπὸ πρωῒας μέχρι νυκτὸς τὴν ἀκάματον ῥαφίδα. Οὐδὲν δυστηρέσκει τόσον τὸν Λέοντα, ὅσον ἡ συνάντησις ἐπὶ παρουσίᾳ ἄλλου πατρικοῦ τινος φίλου, ὅστις ἀναγνωρίζων αὐτὸν αἰφνης τὸν ἔλεγε, Αἰ! σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ φίλου μου, τοῦ Σωτῆρος Καποτᾶ; — Προτιμότερον ἦτο δι' αὐτὸν ἂν οὐδένα εἶχε ὁ πατήρ του φίλον.

Ἡ τέχνη τοῦ Καποτᾶ δὲν ἐπῆρκει εἰς τὰς δαπάνας τοῦ Ἰαπετοῦ, ἀλλὰ καὶ ἂν ἐπῆρκει, δὲν εἶχε βίβαια ὁρεῖν ὁ πατήρ νὰ κάμῃ τοιαύτην χρῆσιν τῆς κατὰ μικρὸν ταμιευθείσης περιουσίας του. Ἡ μήτηρ του ἐχαρίζετο πάντοτε εἰς τὸν υἱόν, ἀλλ' ὀλίγα ἠδύνητο νὰ διαλέτῃ, καὶ ταῦτα λαθραίως. Ἡ τύχη ἐντούτοις ἐσώθησε τὸν πολυδάπανον νέον, ὥστε νὰ μὴ ἔχῃ ἀνάγκην τῆς ἐνδεοῦς μητρικῆς χορηγίας. Ἡ εἰς τὸ χορεύειν καὶ ἱππεύειν ἐπιδειξιότης του ἦρθε μεγάλως εἰς Πρέσβουν τινα, φίλον τοῦ καλοῦ, ὅστις ἐπεθύμησε νὰ τὸν γνωρίσῃ καὶ τὸν ἐδέχετο μετὰ πολλῆς περιποιησεως, τὸν ἐτύστησε δὲ πρὸς Ὑπουργόν, ὡς δυνάμενον νὰ τιμήτῃ τὴν ὑπηρεσίαν διὰ τῆς εὐπρεπείας τοῦ τρόπου του. Κατὰ προτροπὴν, ὡς λέγεται, αὐτοῦ τοῦ φιλακάλου Πρέσβεως, ἀπευθύνθη κατὰ λάθος καὶ πρὸς τὴν Ἰερὰν Σύνοδον ἡ περιζήτητος ἐκείνη ἐγκύκλιος περὶ καταγραφῆς τῶν εἰς τὸ χορεύειν ἐπιτηδεῶν ὑπαλλήλων.

Ὁ Πρέσβυς οὗτος εἶχε καὶ πολλὰς ἄλλας ἀπαιτήσεις περὶ ὠφελίμων μεταρρυθμίσεων εἰς διαφόρους κλάδους τῆς ὑπηρεσίας· ἀλλ' ὁ ὕπουργός ἐπιτηδείως ὑπεξέφευγεν αὐτὰς ἐπὶ παντοία προφάσει, μὴ ἀνεχόμενος νὰ προδῶσθαι τὰ πάτρια ἔθνη τῶν καταχρήσεων καὶ τῆς διαφθορᾶς. Διὰ νὰ εὐαρεστήτῃ δὲ

κατὰ τι τὸν Πρέσβυν, ἀμέσως ἐδέχθη τὴν σύστασιν τοῦ Ἰαπετοῦ, τὸν ὁποῖον προσέλαβεν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ὑπουργείου ὡς ἀπλοῦν γραφέα. Ὁ Ἰαπετὸς ἐν τούτοις πῶποτε δὲν εἰργάζετο ἐντὸς τοῦ Ὑπουργείου, ἂν καὶ καθημέραν διέτριβεν ὀλίγας ὥρας ἐν τῷ γραφείῳ, μανθάνων καὶ μεταδίδων τὰ νέα, πρὸ πάντων ὅμως χρησιμεύων ὡς διάγγελος μεταξὺ Ὑπουργοῦ καὶ Πρέσβεως, παρ' ᾧ εἶχεν, ὡς λέγουσιν γαλλιστὶ, les petites entrées. Ὡς ἐκ τούτου ἠὲ ζήτησεν ἐξαισίως ἡ βαρύτης του, καὶ ὅσοι εἶχον σπουδαίας ὑποθέσεις, καθ' ἃς ἦτον ἀνάγκη νὰ κινηθῇ καὶ ἡ χεὶρ, κατέφευγον εἰς τὸν Ἰαπετόν, ὡς ἐπιτηδεῖον μυσταγωγόν. Εἰσῆλθον ἐπομένως εἰς τὰς οἰκίας ὅλων τῶν Πρέσβεων καὶ ὅλοι προσεῖχον εἰς αὐτόν.

Ὁ Τάσος εἶχε τότε δύο ἵππους εὐπρεπεῖς καὶ κυδρούς, ἐξ αἰτίας δὲ αὐτῶν ἐγνωρίσθη καὶ συνεδέθη μετὰ τοῦ ἱππεραστοῦ Ἰαπετοῦ· πολλάκις δὲ ἱππεύοντες ἐδίδασκον αὐτοὺς νὰ ὑπερακρίζουν τειχία καὶ νὰ ὑπερπηδοῦν τάφρους.

Καθ' ἣν ἡμέραν συνηντήθη ὁ Αὐφαντῆς μετὰ τοῦ Τάσου, συνίππευσεν οὗτος πάλιν μετὰ τοῦ Ἰαπετοῦ, εἰς ὃν ἐπρότεινε νὰ γνωρίτῃ Θεσσαλίδα ἐξαισίῳ κάλλους νεωστὶ ἐλθοῦσάν, τὸν εἶπε δὲ καὶ ἐπὶ τίνι εὐλόγῳ αἰτία θέλει τὸν εἰσάξει εἰς τὴν οἰκίαν της. Ὁ Ἰαπετὸς ὑπεσχέθη προθύμως τὴν μεσιτείαν του, καὶ οὕτω συνεφώνησαν περὶ τῆς ἐπισκέψεως.

Τὴν ἐπαύριον οἱ δύο φίλοι εἰτῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Αὐφαντοῦ, τὸν ὁποῖον εὗρον μετὰ τῆς θυγατρὸς του πεττεύοντα. Ἄν καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς πατρίδος τῆς ἡ Εὐφροσύνη ἔπρεπε νὰ φύγῃ εἰς τὸν γυναικῶνα, ἔμεινεν ὅμως καὶ ὡς ἐν ξένη γῇ εὐρισκομένη, ὅπου αἱ γυναῖκες εἶχον παρρησίαν, καὶ διότι ὁ Αὐφαντῆς ἠγάπα νὰ ἔχῃ πλησίον του τὴν κόρην του ἀκούουσαν καὶ μανθάνουσαν τὰ πάντα. Ὁ Αὐφαντῆς ἐδεξιώθη τοὺς ἐλθόντας, ἡ δὲ Εὐφροσύνη ὑπανέστη εὐπρεπῶς, καὶ ἀπαλὸν ἐρύθημα ἐπεχύθη ἐπὶ τῶν παρειῶν της, προκληθὲν ἐκ τοῦ προπετοῦς βλέμματος τοῦ Ἰαπετοῦ. Τὴν κεφαλὴν της ἐκάλυπτε κρήδεινον μελάνιον, τοῦ ὁποῖου αἱ δύο ἄκραι ἦσαν ὀπισθεν δεδεμέναι, ἡ ἄλλη δὲ ἐπεκρέματο καὶ ὑπ' αὐτὴν ἐξέρρεεν ἡ ξανθὴ κόμη, περιχευμένη ἐπὶ τῶν νώτων, μεθ' ἧς συνεμειγνύοντο οἱ ἐκ τῶν κροτάρων ἐξελισσόμενοι βόστρυχοι. Πρὸς τὸ ξανθὸν τῆς κόμης ἡ λευκότης τῆς χροῖας καὶ τὸ εὐρυθμον τοῦ ζωπροῦ προσώπου της, εἶχον αἰθερίον τι. Ἄν καὶ κάτω νεύουσάν, ἐφαίνετο, ὅτι οὐδὲν λανθάνει αὐτὴν, ἐκτείνουσα δὲ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης διὰ ν' ἀποθέσῃ τοὺς πεσσοὺς ἐδείκνυε τοὺς τορνευτοὺς καὶ εὐμήκεις δακτύλους της. Ἡ φυσικὴ καὶ ἀπείριτος αὐτῆς χάρις, ἐξέπληξε καὶ αὐτόν τὸν κομψοπρεπῆ καὶ ἐπιτετηδευμένον Ἰαπετόν. Τὸ διχσεταλευμένον του βάδισμα, τὸ μελιχρὸν τῆς φωνῆς του, τῶν μύρων ἡ ἀπόπνοια, ἐδείκνυν ὅτι ἐγνώριζε καὶ μετεχειρίζετο τῆς ἐρασμοῦ γοητείας τὰς παντοδαπὰς τέχνας. Ἠκμαζε τότε ἡ ἐποχὴ τῆς φουστανέλλας καὶ ὁ Ἰαπετὸς ὑπερτέρει παν-

τας κατὰ τὸ σφῆκμα αὐτῆς. Τὸ στῆθος τοῦ ἑκαλύπτετο ὑπὸ λεπτοτάτων καὶ πεποικιλμένου λίνου, καὶ ὁ κροσσὸς τοῦ φεσίου τοῦ ἐκρέματο χαριέντως ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ. Τὸ πρόσωπόν τοῦ οὐδὲν εἶχεν εὐγενές, ἀλλ' οἱ μικροὶ καὶ ἀεικίνητοι ὀφθαλμοὶ τοῦ καὶ τὸ ἀδιάλειπτον μειδίαμα ἐδείκνυσον, ὅτι εἶναι εἰς ὅλα προσηκτικὸς, καὶ διὰ τῆς εὐπροσηγορίας καὶ τοῦ μελιχροῦ τρόπου ἐπιθυμεῖ νὰ κερδησῇ τῶν ἀνθρώπων τὴν εἰνοιαν. Ἡ συμπεριφορά τοῦ ἦτον εὐτράπελος καὶ πλήρης χαριεντισμοῦ, καθόσον ὠμίλει πάντοτε ἐλαφρῶς περὶ τῶν σοβαρῶν καὶ σοβαρῶς περὶ τῶν αὐτιδιανῶν. Ποτὲ μὲν τὴν λεπτὴν τοῦ μαστίγα ἐκρούε ἐπὶ τῆς φουστανέλας τοῦ, ποτὲ δὲ τὴν χρυσοῦν ἄκραν αὐτῆς ἐκράτει πρὸ τῶν χειλέων ὑποτονθοῦζων μέλος τι, ἐφόρει δὲ πάντοτε τὰς στιλπνὰς καὶ κιτρίνους χειρίδας τοῦ κρύπτων τὴν μελανότητα τῶν χειρῶν τοῦ.

Τὸ αἰδῆμον ἐρύθημα τῆς Εὐπροσύνης δὲν ἐλάμβανε τὸν Ἰαπετὸν, ἀποδίδοντα αὐτὸ φιλαρέσκως εἰς τὸ ἐπαγωγὸν τοῦ ἥθους τοῦ καὶ ὡς ἐπιτήδειος στρατηγικὸς δὲν ἠθέλησε νὰ παρατείνῃ τὴν ταραχὴν τῆς, ἀλλ' ἔκρινε σκοπιμώτερον ἀποσύρων τοῦ βλέμματός τοῦ τὰς φλογεράς ἀκτῖνας νὰ κατασκοπεύσῃ κατόπιν ἐν ἀνέσει τὰ κινήματά τῆς. ὡς ἄνθρωπος ὑπερέχων ὅμως καὶ μεταδοτικὸς, αὐτὸς πρῶτος ἔφερε τὸν λόγον.

— Εἴσθε ὁ Κύριος Ἀῦφαντῆς, διωκόμενος καὶ πρόσφυξ εἰς τὰς φιλοξένους Ἀθήνας, ὅπου ἔχετε πολλοὺς μάρτυρας τῶν εὐεργεσιῶν σας καὶ πρὸ πάντων τὸν φίλον μου Τάσον. Δὲν ἔχω βέβαια μεγάλα μέσα, ἀλλ' ἴσως αἱ μικραὶ μου σχέσεις μετὰ τοῦ ὀθωμανοῦ Πρέσβευς, ὅστις χθὲς ἐν ἀπουσίᾳ μου μετέπεισε, ὥστε εἶναι χρήσιμος εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπανόδου σας. Πρὸς αὐτὸν δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν καὶ ἄλλους φίλους μου Πρέσβεις, εἶναι καλὸν μάλιστα νὰ τοὺς γνωρίσετε. Δὲν σὰς κρύπτω ἐν τούτοις, ὅτι εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου εὐχμαι νὰ ναυαγήσωμεν, ὥστε αἱ Ἀθηναῖοι νὰ μὴ ἀπολέσουν πάραυτα ὅ,τι μόλις ἀπέκτησαν· εἰλικρινῶς λοιπὸν σὰς λέγω, ὅτι δὲν εἶμαι σύμμαχος σας εἰλικρινῆς.

Ὁ Ἀῦφαντῆς τοὺς παρεκάλεσε νὰ καλῇτουν, λέγων ὅτι δὲν δύνανται νὰ μὴ θέλουν τὴν ἐκάνοδόν τοῦ, ὅσοι γνωρίζουν, ὅτι ὑποφέρουν μακρὰν τῆς πατρίδος τοῦ καὶ αὐτὸς καὶ ἡ σύζυγός τοῦ καὶ ἡ κόρη τοῦ.

Ὁ Ἰαπετὸς ἐκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν Εὐπροσύνην, ὡς προσφέρων τὰ σεβασματὰ τοῦ, πρὶν ἀποτείνῃ πρὸς αὐτὴν τὸν λόγον.

— Καὶ νομίζετε, ὅτι θέλουν μὲ δώσει ἀμνηστειάν, ἂν μάθουν, ὅτι συνετέλεσα νὰ φύγῃ ἐντεῦθεν ἡ κυρία θυγάτηρ σας; Πρέπει τότε νὰ καταφύγω εἰς ὑμᾶς εἰς Θεσσαλίαν.

— Ἡμεῖς βέβαια, εἶπεν ὁ Ἀῦφαντῆς δὲν ἔχομεν τὰ αὐτὰ μέσα διὰ νὰ σὰς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν πατρίδα σας· ἀλλὰ μὴ φοβεῖσθε περὶ καταδιώξεως διὰ ταιαύτην φιλάνθρωπον πράξιν.

— Τάχα καὶ σεῖς δὲν καταδιώκεσθε χάριν φι-

λάνθρωπίας; Πιστεύω, ὅμως ὅτι, ἀφοῦ γνωρίσετε τὰς Ἀθήνας, δὲν θέλετε τὰς εὑρεῖτε τόσο φευκτὰς.

— Αἱ Ἀθηναῖοι μᾶς ἀρέσκουν, πλὴν εἰμεθα ξένοι καὶ....

— Τί πρὸς αὐτό; οἱ ξένοι μάλιστα συγνάζουσιν τὰς κλεινὰς Ἀθήνας. Ἐκ περάτων τῆς γῆς ἔρχονται οἱ ἐπισκεπτόμενοι. Προχθὲς ἔφυγεν ὁ ἐξ Παριτίων φίλος μου κόμης Σαβῶ, ὁ ἀστείος φίλος μου Λόρδος Βέκσων θέλει διατρίφει ὅλον τὸν χειμῶνα, καὶ ὁ Πρίγκιψ Φουφόφ ἐκ Μόσχας, τὸν ὁποῖον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐγνώρισα, με εἶπεν ὅτι κατεγοητεύθη ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα καλλονῶν.

— Οἱ φίλοι σας οὗτοι εἶναι περιηγηταὶ καὶ αὐτοὶ βέβαια ἀρέσκονται εἰς τὰ ξένα, ἀλλ' ἡμεῖς.

— Ὅ,τι θέλετε εὐρίσκετε ἐδῶ. Εἶναι ἐν μικρογραφίᾳ τὸ Παρίσιον· ἔχετε χοροὺς, θέατρον, ἀμπαζηλασίας, ἐργαστήρια γέμαντα ὅλων τῶν εἰδῶν τῆς πολυτελείας· ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν μάλιστα γίνεται καὶ ἵπποδρόμιον, τὸ ὁποῖον θέλουν προεδρεύσει οἱ Ἀνακτες, ἀπονέμοντες εἰς τοὺς ἀριστεύοντας τὸ βραβεῖον, θέλω δὲ φροντίσει νὰ ἔχετε κατάλληλον θέσιν εἰς τὸ θέαμα τοῦτο.

— Σὰς εὐχαριστῶ, εἶμαι περίεργος νὰ ἴδω τοὺς ἵππους σας καὶ τὴν ἵππικὴν τέχνην σας· ὑποθέτω δὲ ὅτι θέλει ὁμοιάζει τὸ τουρκικὸν τζιρίτ.

— Καὶ ἄλλα θεάματα δυνάμεθα νὰ σὰς προσφέρωμεν φθάσει νὰ ἀρέσκουν εἰς τὴν κυρίαν θυγατέρα σας.

— Θέλετε διὰ τῶν διασκεδάσεων νὰ λητμονήσωμεν, τὴν ἐρημίαν τῆς πατρίδος μας, πλὴν ἡ νοσταλγία δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ διασκεδάσωμεν. Προσέχετε μάλιστα νὰ μὴ μείνωμεν ἐδῶ τὴν ἀνοιξίν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐρώμεν τὰς εὐδρόσους πρασιὰς καὶ τὸ καλὰ ἡμεῖς τῶν ἀηδόνων τῆς Θεσσαλίας.

— Αἱ! τόσο σκληρὸς δὲν δύναμαι νὰ γίνω· ἐννοῶ νὰ μὴ φύγετε πάραυτα.

— Δότετέ μας τὴν ἀπόλυσίν μας καὶ τότε μένομεν ὅπου θέλετε. Νομίζετε λοιπὸν ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν προστασίαν τοῦ Πρέσβευς;

— Σήμερον τὸ ἑσπέρας γεύομαι μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ ἐκεῖ θέλω τὸν προδιαθέσει καὶ θέλω τὸν ζητῆσαι τὴν ἄδειαν νὰ σὰς παρουσιάσω, εἶναι δὲ τόσο ἀγαθοῦ χαρακτήρος ὥστε δὲν ἀμφισβῆλω ποσῶς περὶ τῆς προθυμίας τοῦ, ἐκτός ὅτι ἤθελε κάμει κακίστην ἐκδούλευσιν εἰς τὴν Κυδερνήτην τοῦ προμηθεύαν τοὺς καλλιτέρους ὑπηκόους τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

— Ἡ εὐγνωμοσύνη μας θέλει εἶναι μεγάλη, πιστεύσατέ με.

— Εἴσθε πολὺ φιλόπατρις· ἐγὼ νομίζω, ὅτι ἂν μὲ στείλουν γραμματέα τῆς Πρεσβείας εἰς Λονδὸν, ἢ εἰς Παρίσιον, ἢ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ποτὲ δὲν θέλω ζητῆσαι νὰ μ' ἀνακαλέσουν.

— Διὰ τί δὲν εἶπες Πρέσβυν, ἐρώτησεν ὁ Τάσος· ἐκ μετριοφροσύνης βέβαια.

— Δὲν θέλω νὰ πλεονεκτήσω, ὑπερπηδῶν τὰ δικαιώματα τῶν ἀγωνιστῶν καὶ τῶν ἀπογόνων τῶν.

— Πολὺ μᾶς ὠφέλησαν αὐτὰ τὰ δικαιώματα, μάλιστα τὸν ἀδελφόν μου Θάνον.

— Ἀκόμη εἶναι εἰς τὰς φυλακὰς τῆς Χαλκίδος; Ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ, ὅτι δίδει περισσότεραν προσοχὴν εἰς τὴν περὶ Θάνου ὁμιλίαν, καὶ τὸ κατὰσκοπον βλέμμα τοῦ Ἰαπετοῦ ἐνέδρευε

— Καὶ ποῖος θέλεις νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ;

— Σὺ, ὡς καλὸς ἀδελφός.

— Καταγίνομαι.

— Ἄνευ ἐπιτυχίας, διότι σὲ ἐπασχολοῦν πολὺ οἱ ἵπποι σου.

— Ἐπικαλοῦμαι λοιπὸν τὴν συνδρομὴν σου.

— Ναί! ὑπέλαβεν ὁ Ἀῦφαντῆς, προσθέτω καὶ ἐγὼ τὴν παράκλησίν μου, τὸν ἀγαπῶ, βεβαιωθῆτε, ὡς υἱόν μου.

— Ἡ φροντίς γίνεται ἰδική μου. Σήμερον γράφω ὅπου ἀνήκει.

Ἡ Εὐφροσύνη ὑπεμειδίασε χαίρουσα, ὁ δὲ Ἰαπετὸς προσποιούμενος, ὅτι οὐδὲν παρατήρησεν, ἐξηκολούθησε.

— Πρέπει νὰ εἶναι ἀξιαγάπητος, ἀφοῦ τὸν εὐνοεῖτε τόσο.

— Σὰς βεβαιῶ, ὅτι ὅσον ἐπιθυμῶ νὰ εὐοδοδοῦν τὰ πράγματά μου, τόσο ἐπιθυμῶ νὰ ἶδω ἐλεύθερον τὸν Θάνον. Ἡ Εὐφροσύνη τὸν εἶχε συμβουλεύσας εἰς ὅλα τὰ ἔργα τῆς.

Ἐπὶ τῆς περιττῆς ταύτης ἐπεξηγήσεως κατενθρίασεν ἡ Εὐφροσύνη κύπτουσα, διὰ νὰ κρύψῃ τὴν εὐαισθησίαν τῆς, ἀλλ' ἐκθέτουσα μάλιστα αὐτὴν εἰς τὸ φανερόν.

— Ἐχει καλοὺς προστάτας καὶ δὲν δύναται νὰ πάθῃ τι. Εὐτυχής* ὅστις ἀγαπάται τοιοῦτο-τρόπως. . . . ἂν μάλιστα τὸ γνωρίζῃ. . . . Καὶ ταῦτα λέγων ἠτένισε πρὸς τὴν Εὐφροσύνην, ἠγέρθη δὲ πρὸς ἀποχαιρετισμόν.

— Ἐντὸς ὀλίγου ἐλπίζω νὰ σὰς φέρω καλὰς εἰδήσεις καὶ δι' ὑμᾶς καὶ διὰ τὸν ἀγαπητόν σας Θάνον.

Οἱ δύο φίλοι ἀνεχώρησαν· ἡ δὲ ὀξυδέρκεια τοῦ Ἰαπετοῦ δὲν ἐλανθασθῇ, ἐννοήσαντος τὰς διαθέσεις τῆς Εὐφροσύνης ὅσον οὔτε αὐτὸς ὁ πατήρ τῆς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξανοίξῃ. Τὴν οἰκτερεν ὅμως, ὡς κυριευθεῖσαν ὑπὸ πάλους ὑπὲρ ἀνθρώπου οὐδενὸς λόγου ἀξίου κατὰ τὴν γνώμην του, ἀλλ' ἐλανθάνετο καὶ αὐτὸς φρονῶν, ὅτι δύναται νὰ μετατελῇ τὸ πάθος τῆς, ὅταν μανθάνουσα εἰς τί συνίσταται ἡ τελειότης τῆς χάριτος καὶ τῆς κομψοπρεπείας εὖρη πρόσωπον παρέχον τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα, καὶ μάλιστα καθ' ὃν βαθμὸν ἦτον αὐτὸς κάτοχος. Καὶ αἱ Αἰθιοπίδες καὶ αἱ Ἑσκιμῶ, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἀγαποῦν τοὺς ὁμοίους των, ἀλλὰ διότι δὲν γνωρίζουν τοὺς Ἰαπετοὺς.

Τὸ ἐναντίον ἐφρίνει ἡ Εὐφροσύνη. Οἱ τρόποι τοῦ Ἰαπετοῦ, τὸ ἀκόλαστον βλέμμα του, ἡ ἐπιτήδευσις τῆς ἐνδυμασίας του, ἡ αὐτάρεσκος στωμυλία του, καὶ τὸ γλιδανὸν τῆς φωνῆς του, διήγειραν τὸ λεπτόν καὶ λεληθὸς μειδισμόν τῆς.

— Πῶς σ' ἐφάνη; τὴν ἐρώτησεν ὁ πατήρ τῆς.

— Καθ' αὐτὸ σεισοῦρα.

— Καὶ μὲ φαίνεται ὅτι ὅσα ὑπόσχεται ὑπερβαίνουν τὰς δυνάμεις του.

Ἐν τούτοις ὁ Ἰαπετὸς διέδωκεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν τὴν φήμην τῆς ὠραίας Εὐφροσύνης, καὶ πολλῶν ἐκίνησε τὴν περιέργειαν, οἵτινες τὸν ἐρρόνησαν ὅταν ἐγνωρίσαν τὴν ἀλήθειαν. Αἱ ἐπισκέψεις του ἐγίναν συχνόταται ὡς ἐκ τῆς ἀφορμῆς τῶν ἐκδουλεύσεών του· καὶ τῶντι εἰσῆγαγε τὸν Ἀῦφαντὴν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὀθωμανοῦ Πρέσβεως, ὅστις ὑπεσχέθη νὰ γράψῃ εἰς Λάρισσαν καὶ νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὅσον κατεγίνετο ὅμως ὁ Ἰαπετὸς νὰ γίνῃ ἐράσμιος πρὸς τὴν Εὐφροσύνην, τόσο ἠύξησεν ἡ κατ' αὐτοῦ ἀποτροπὴ τῆς. Ὅλην τὴν διαπαύων τῶν γοητευτικῶν μηχανευμάτων διήλθεν εἰς μάτην. Οὔτε τὸ τρυφερόν, οὔτε τὸ θεσπέσιον, οὔτε ἡ ἐπαγωγὸς ἐμπάθειά του, οὔτε ἡ κατὰ προσποίησιν ἀδιαφορία του συνετέλεσαν εἰς τὸ σκοπούμενον. Οἱ περιπαθεῖς τρόποι του δὲν διέφυγον τὸν Ἀῦφαντὴν, ὅστις συνεβούλευε τὴν θυγατέρα του νὰ τὸν δέχεται περιποιητικῶς, ὥστε νὰ ἐνθαρρύνεται ὁ ὑπὲρ αὐτῶν ζήλος του· ἀλλ' ἡ Εὐφροσύνη δὲν ἠδύνατο νὰ προσποιηθῇ, καὶ ἀναγκαζομένη νὰ παρευρίσκειται κατὰ τὰς ἐπισκέψεις του, πολλάκις δὲν ἠδύνατο νὰ κρύψῃ τὸ εἰρωνικὸν μειδισμόν τῆς. Ὅσον πεισματωδεστέρα ἡ ἀντίστασις, τόσο πεισματωδεστέρα καὶ ἡ προσβολή, ἡ δὲ εὐνοϊκὴ δεξίωσις τοῦ Ἀῦφαντοῦ ἐνεθάρρυνεν αὐτόν, ὥστε νὰ πιστεύῃ, ὅτι ὁ πατήρ δὲν ἀπεδοκίμαζε τοιοῦτον ἀξιέραστον γαμβρόν. Ἐγνωρίζεν ὅτι ὁ Ἀῦφαντῆς ἔχει περισσίαν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ὥστε ἦτον ἄξιον λόγου τὸ ἄλλο. Τὴν ψυχρότητα τῆς Εὐφροσύνης ἀπέδιδεν εἰς τὸ ἀγροίκον καὶ ἀτίθαστον τῶν πατρίων αὐτῆς ἠθῶν, μὴ εὐρίσκων λόγον νὰ πιστεύῃ, ὅτι ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ γυναικεῖα καρδία ἄτρωτος εἰς τὰ βέλη του. Κατὰ τὴν ἀνατροφὴν τῆς, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, εἶναι ἀμάρτημα, νὰ δεῖξῃ ὅτι στέργει τινὰ. πλὴν ἡ φύσις εἶναι ἰσχυροτέρα τῆς ἀνατροφῆς, ἥτις δύναται μόνον νὰ ρυθμίσῃ τοὺς τρόπους. Εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ αἰσθάνεται μεθ' ἡδονῆς τὸν πόθον, τὸν ὅποιον ἐμπνέει. Μετεχειρίσθη λοιπὸν ὡς μετρίζοντα τὸν ἐρημέριον τῆς ἐνορίας ὡς σεβασμιώτερον, δὲν ἔλαβε δὲ οὔτε ἀρνητικὴν, ἀλλ' οὔτε καταχαριστικὴν ἀπάντησιν. Πρὶν περαιωθῶν αἱ παροῦσαι περιστάσεις, ἀπήντησεν ὁ Ἀῦφαντῆς, ὥστε νὰ γνωρίζῃ ποῦ μέλλει νὰ κατασταθῇ, δὲν δύναται ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς μόνης κόρης του, μεθ' ἧς ἐπεθύμει νὰ συζήσῃ τὸ ὑπολοιπὸν τοῦ βίου του.

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔρρε δύο χαροποιὰς εἰδήσεις, τὴν καθάρεισιν τοῦ Ἀλθιανοῦ Δεσφαναγά, τὸν ὅποιον ἔμελλε νὰ διαδεχθῇ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ τὴν παραπομπὴν τοῦ Θάνου ἐνώπιον τῶν ἐνόρκων, ὁσонуόπω συγκαλούμενων. Ἡ ἐλπίς μάλιστα ὅτι ἡ πρώτη εἰδήσις μέλλει νὰ τὸν προσεγγίσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον.

Μετολίγον ἔλαβε τῶντι ὁ Ἀῦφαντῆς ἀπευθείας

πληροφορίας, ὅτι οἱ Ἕλληνοὶ ἀπέρχονται. Ὁ ἀντιδικὸς τῶν κατωρῶν νὰ κερδήσῃ τὴν δίκην, ἀλλὰ περὶ τούτου ἀδιαφέρει, ἔγραψε δὲ εἰς τὸν νέον Δερβενάγαν, καὶ ἅμα μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἑμελλε νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ. Ὁ Ἰαπετὸς ἔλεγε συχνά, ὅτι ἐπεύρει νὰ ζήσῃ ἐν Θεσσαλίᾳ βίον ἀγροτικὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν δένδρων, βλέπων μετ' ἡδονῆς τοὺς βόας σύροντας τὸ ἄροτρον.

— Δὲν πρέπει τότε νὰ φορῇτε χειρίδας, τὸν εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη, μετανοήτατα ἀμέσως διὰ τὸ σκόμμα της, διότι δὲν ἤθελε νὰ δεῖξῃ οἰκειότητα πρὸς ὃν ἔχοντα ἀξιώσεις μνηστῆρος.

— Βέβαια τότε θέλω ἐνδυθῇ ὡς γεωργός, καὶ νομίζω ὅτι θέλουν μὲ πρέπει τὰ ἐνδύματα.

Ἡ Εὐφροσύνη ἐτιώπησεν, ὁ δὲ Ἰαπετὸς ἐνόησεν, ὅτι δὲν θέλουν φροντίσει νὰ τὸν ἰδοὺν φέροντα τοιαύτην στολὴν, ἂν δὲν ἐπιχειρήσῃ τι ὁ ἴδιος, καὶ περὶ τούτου ἤρχισε νὰ σκέπτεται σπουδαίως, πρὶν φύγῃ τὸ λάφυρον.

(Ἐπεται συνέχεια).

ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ἄγνωστοι μέχρι τοῦδε Ἑλληνικαὶ ἐπιστολαὶ

τοῦ Αυτοκράτορος Φρειδερίκου τοῦ Β'.

— 0 —

Τῷ 1848, ὁ Γερμανὸς Γουσταῦς Οὐόλφιος ἀντέγραψεν, ἐν τῇ κατὰ τὴν Φλωρεντίαν Λαυρεντιανῇ βιβλιοθήκῃ, τέσσαρες ἀγνώστους πρότερον Ἑλληνικὰς ἐπιστολάς τοῦ περιωνύμου αυτοκράτορος Φρειδερίκου τοῦ Β', εὐρίων αὐτὰς προσηρητημένας εἰς τὸ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ ταύτῃ, ὑπ' ἀριθ. 2725 χειρόγραφον τοῦ Σοφοκλέους, τὸ περὶ τὰ τέλη τῆς τρις-καιδεκάτης ἑκατοστῆς ετηρίδος γεγραμμένον. Κατὰ δὲ τὸ ἐνιστὼς ἔτος ἐδημοσίευσεν αὐτὰς ἐν Βερολίνῳ. θεωρήσας εὐλόγως ὡς σπουδαιότατα βοηθήματα τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εὐρωπαϊκῆς καὶ ἑλληνικῆς ἱστορίας.

Αἱ ἐπιστολαὶ εἶναι γεγραμμέναι διὰ τῆς αὐτῆς χειρὸς ἧτις ἔγραψε καὶ τὸ τοῦ Σοφοκλέους χειρόγραφον, ἀλλὰ διὰ μικροτέρων γραμμάτων καὶ μετὰ πλείστων συγκοπῶν παρεκτὸς τούτου πολλὰ χωρία αὐτῶν εἶναι παρεφθαρμένα καὶ σφόδρα δυσανάγνωστα. Εἰναι δὲ γνήστως ἐξαγεται ἀπὸ τοῦ ὕφους αὐτῶν καὶ τοῦ πνεύματος, παρεμφερῶν ὄντων πρὸς τὸ ὕφος καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἄλλων γνωστῶν τοῦ αὐτοῦ αυτοκράτορος ἐπιστολῶν. Ναὶ μὲν ἑλληνικαὶ αὐτοῦ ἐπιστολαὶ δὲν περιεσώθησαν καὶ αὐταὶ αἱ πρὸς τὸν γαμβρὸν τοῦ Ἰωάννην Δούκαν Βατάτσην τὸν ἐν Νικαίᾳ αυτοκράτορα, εἶναι λατινιστὶ γεγραμμέναι, ἀλλὰ καὶ αἱ προκείμεναι, ὡς εἰκάζει, ὁ ἐκδότης,

πιθανώτατα ἐγράφησαν λατινιστὶ, μεταφρασθεῖσαι εἰς τὸ ἑλληνικόν, διότι πρὸς Ἕλληνας ἀπευθύνοντο. Ὁ Φρειδερίκος Β' ἐγίνωσκε τὴν γλῶσσάν μας ἔχων δὲ προστούτοις πολλὰς σχέσεις πρὸς τὰ ἑλληνικά κράτη τῆς Ἀνατολῆς, μεταχειρίζετο βεβαίως καὶ Ἕλληνας εἰς τὸ γραφεῖόν του πρὸς τὴν τοιαύτην γρεῖαν. Σημειωτέον ὅμως ὅτι τῶν ἐπιστολῶν τούτων δὲν περιεσώθη εἰμὴ τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, ἐνῶ τῶν ἄλλων πρὸς τὸν Βατάτσην δὲν ὑπάρχει εἰμὴ τὸ λατινικόν.

Ἡ πρώτη ἐπιστολὴ εἶναι ἀνεπίγραφος, καὶ, ὡς πᾶσαι αἱ λοιπαὶ, ἀχρονολόγητος. Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς καὶ ἀπὸ τοῦ συνδυασμοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν καθίσταται βέβαιον, ὅτι ἀπευθύνετο πρὸς τὸν δεσπότην τῆς Ἡπειροῦ Μιχαὴλ Ἀγγελῶν Κομνηνὸν Δούκαν· ἐκ δὲ τῶν γεγονότων τῶν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ταύταις ἀναφερομένων, ὁ ἐκδότης εἰκάζει ὅτι ἅπασαι ἐγράφησαν κατὰ τὸ 1250 ἔτος, εἰς ἐποχὴν, δηλαδή, κατ' ἣν τὸ μὲν ἐν Βυζαντίῳ Λατινικὸν κράτος ἔπνεεν ἡδὴ τὰ λοιπὰ, τὸ δ' ἐν Νικαίᾳ Ἑλληνικὸν ὑπὲρ ποτε ἤμαζε, τὴν δ' Ἡπειρὸν ἐκυβέρνηεν ὁ προμνημονευθεὶς δραστήριος δεσπότης Μιχαὴλ Β'.

Ἰδοὺ τὸ κείμενον τῆς πρώτης ἐπιστολῆς, ὅπερ δίδομεν ἐνταῦθα κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Γουσταῦς Οὐόλφιος γενομένας διορθώσεις. Τὴν ἐπιγραφὴν, μὴ φέρουσαν εἰμὴ τὰς δύο λέξεις « Τῷ Κυρίῳ, . . » συνεπλήρωσεν αὐτός ὡς ἑξῆς.

Τῷ Κυρίῳ Μιχαὴλ Ἀγγέλῳ Κομνηνῷ Δούκα, τῷ ἐπιφανεστάτῳ Ἡπειρωτῶν δεσπότη.

« Τὴν εὐκρινεστάτην ἀγάπην σου διὰ τῶν παρόντων εἰδέναι βουλόμεθα, ὅτι εἰς τέλειον τῶν ἀντικειμένων ἡμῖν ἀφανισμόν καὶ συντριβὴν ὀλοτελῇ τῶν παπαδικῇ κακογνωμίᾳ ἀνθισταμένων ἡμῖν, ἵνα ἡ αἰθριότης ἡμῶν τῶν πολευικῶν πόνων ἀνεσιν λάβοι, καὶ τὸ ὑπὲρ σου ἅπαν αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ διάγοιτο, συγχρὴν χεῖρα ὀπλιτῶν πανταχόθεν οὐ μόνον ἐκ τῶν ὑπηκόων ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων τῆς βασιλείας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἀγαπώντων τὸ ἡμέτερον ὄνομα φίλων καὶ συγγενῶν ἐκ διαφόρων ἐθνῶν κατὰ τὸ ἐλευσόμενον πρότερον (*) ἑαρ συναθροῖται ἡρετισάμεθα οὐχ ὡς τῶν ἡμετέρων δυνάμεων ἐν τε πλήθει καὶ δυνάμει στρατιωτῶν καὶ πεζῶν πρὸς τελείαν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν συντριβὴν ἐτέρων ἐπικουρίας δεουσῶν, οὐδ' ὡς τῶν θησαυρῶν ἡμῶν μείωσιν ἐχόντων τοῦ μὴ ἀφθίνως ἐποχετεύειν τῷ στρατοπέδῳ ἡμῶν τὰ χρήσιμα, ἀλλ' ἵνα μάθωσιν οἱ ἀντίθετοι, κηλίκην ἡ βασιλεία ἡμῶν κέκτηται δυνάμει, οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ τεταγμένου λαοῦ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλοθεν δεσποζόντων καὶ κελευόντων γηγενῶν φίλων καὶ συγγενῶν ἡμῶν. Ἡμεῖς γάρ οὐ μόνον διεχδικεῖν τὸ ἡμέτερον δίκαιον ἐφιέμεθα, ἀλλὰ καὶ [τὸ] τῶν γειτνιαζόντων φίλων ἡμῶν καὶ ἀγαπητῶν, οὓς ἡ ἐν Χριστῷ καθαρὰ καὶ εὐλικρινὴς ἀγάπη συνῆψεν εἰς ἓν, καὶ κατ' ἐξαιρέτου

(*) Ἰσως πρῶτον.